

แผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

เทศบาลตำบลท่าพญา
อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

ประกาศเทศบาลตำบลท่าพญา
เรื่อง แผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

ด้วยสำนักปลัดเทศบาลตำบลท่าพญา ได้ดำเนินการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ของเทศบาลตำบลท่าพญา ตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ หลักเกณฑ์ระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการ ความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ และหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๙.๓/ว ๓๖ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ เรื่อง หลักเกณฑ์ การบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร

เพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ ซึ่งการบริหารจัดการความเสี่ยงถือเป็นกระบวนการที่ใช้ ในการบริหารจัดการเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อหน่วยงานของรัฐ และเพื่อให้หน่วยงานของรัฐ สามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ รวมถึงการเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้หน่วยงานของรัฐ เทศบาลตำบลท่าพญา จึงประกาศแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ของเทศบาล ตำบลท่าพญา มาเพื่อทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕

(นายนิรัตน์ รัตนสุรการย์)
นายกเทศมนตรีตำบลท่าพญา

คำนำ

ด้วยพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2561 โดยมาตรา 79 บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งกระทรวงการคลังได้กำหนดหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐพ.ศ. 2562 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2562 โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นหน่วยงานของรัฐตามหลักเกณฑ์นี้ซึ่งการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นสิ่งที่ผู้บริหารและพนักงานทุกคนขององค์กรต้องให้ความสำคัญและถือปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้ แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงฉบับนี้จัดทำโดยอ้างอิงกรอบหลักการบริหารจัดการความเสี่ยงแบบบูรณาการตามแนวทาง COSO (COSO ERM Integrated Framework) โดยอยู่ภายใต้กรอบหลักเกณฑ์ดังกล่าวที่กระทรวงการคลังที่กำหนด

ตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ได้ให้ความสำคัญกับ “การบริหารจัดการความเสี่ยง” ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ในการผลักดันให้ภาครัฐมีผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง (High Performance Organization : HPO) และเป็นกระบวนการที่สำคัญในการเน้นความสำคัญ หรือชี้ให้เห็นความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อกิจกรรมที่องค์กรต้องดำเนินการให้บรรลุตามเป้าประสงค์และประเด็นยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ การบริหารจัดการความเสี่ยง โดยการกำหนดนโยบาย แนวทาง และกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561

เทศบาลตำบลท่าพญา จึงให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยมีการกำหนดนโยบาย แนวทาง และกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงให้มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มาตรา 79 “ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด” และหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงที่กระทรวงการคลังกำหนด ที่บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ตามหนังสือที่ กค 0409.4/ว23 ลงวันที่ 19 มีนาคม 2562 เรื่อง หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2562 หนังสือที่ กค 0409.3/ว 36 ลงวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2564 และหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท 0805.2/ว 290 ลงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2564 ตลอดจนกรอบโครงสร้างการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กรเชิงบูรณาการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ป้องกันรักษาและส่งเสริมให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร โดยมุ่งเน้นให้ทุกกระบวนการดำเนินงานด้วยความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ ส่งผลดีต่อภาพลักษณ์และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่องค์กรทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

เทศบาลตำบลท่าพญา
มกราคม 2565

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ	หน้า
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์	2
เป้าหมายของการบริหารจัดการความเสี่ยง	3
ประโยชน์ของการบริหารจัดการความเสี่ยง	3
ข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลท่าพญา	4
โครงสร้างหน่วยงาน	11
 บทที่ 2 การบริหารจัดการความเสี่ยง	
การบริหารจัดการความเสี่ยง	13
นิยามการบริหารจัดการความเสี่ยง	14
ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์การบริหารจัดการความเสี่ยง	16
การบูรณาการกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง	17
 บทที่ ๓ กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง	
กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง	18
การวิเคราะห์องค์กร	18
การกำหนดนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง	22
การระบุความเสี่ยง	22
การประเมินความเสี่ยง	24
การตอบสนองความเสี่ยง	28
การติดตามและทบทวน	29
การสื่อสารและการรายงาน	29
 บทที่ ๔ แผนบริหารจัดการความเสี่ยง	
กรอบแนวทางการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยง	31
การระบุและประเมินความเสี่ยง (RM 1)	32
การตอบสนองความเสี่ยงและแผนบริหารจัดการความเสี่ยง (RM 2)	35
แผนบริหารจัดการความเสี่ยง (RM 3)	39
คำอธิบายแบบรายงานเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง	43

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

ด้วยพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2561 โดยมาตรา 79 ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ประกอบกับกระทรวงการคลังได้ออกหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2562 เมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2562 ให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ ซึ่งการบริหารความเสี่ยงถือเป็นกระบวนการที่ใช้ในการบริหารจัดการเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อหน่วยงานของรัฐ และเพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ รวมถึงการเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้หน่วยงานของรัฐ

การบริหารความเสี่ยง ถือเป็นส่วนหนึ่งของกรอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ อันสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และยังเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารเชิงกลยุทธ์ ในการเพิ่มโอกาสและช่วยให้ส่วนราชการต่างๆสามารถดำเนินการตามเป้าประสงค์และพันธกิจที่แต่ละหน่วยงานได้กำหนดไว้ อันส่งผลต่อการพัฒนาความก้าวหน้าในการปฏิบัติของหน่วยงาน เป็นกระบวนการระบุ ประเมิน จัดการ และควบคุมเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ที่อาจเกิดขึ้น เพื่อให้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่าหน่วยงานของรัฐสามารถบรรลุเป้าหมาย

จากความหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การบริหารความเสี่ยงถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะช่วยให้องค์กรสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ หรือช่วยบรรเทาภาวะวิกฤติที่องค์กรเผชิญอยู่ได้ และยิ่งเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ขององค์กรในการกำหนดแนวทางการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในขณะเดียวกับการบริหารความเสี่ยงจะเป็นการกำหนดวิธีการที่จะรับมือกับผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่างๆอย่างมีประสิทธิภาพ เป้าหมายที่สำคัญของงานตรวจสอบภายในอย่างหนึ่ง คือ การให้ความเห็นต่อผู้บริหารว่าระบบการควบคุมภายใน การกำกับดูแล รวมถึงระบบการบริหารความเสี่ยงว่ามีความเพียงพอและเหมาะสมที่จะทำให้องค์กรมั่นใจได้ว่าจะสามารถบรรลุตามเป้าหมายขององค์กรอย่างสมเหตุสมผล ขอบเขตของงานตรวจสอบภายใน และติดตามประเมินผลงาน ผู้ตรวจสอบภายในต้องแสดงให้เห็นว่าได้ปฏิบัติงานตามมาตรฐานสากลที่ยอมรับทั่วไป เพื่อสร้างความมั่นใจแก่องค์กรว่างานที่ปฏิบัติอยู่นั้นปฏิบัติสนับสนุนให้องค์กรสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อผู้ตรวจสอบภายในได้กำหนดแผนงานตรวจสอบ (Audit Plan) แล้ว เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าจะสามารถบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้ตรวจสอบภายในต้องเข้าใจว่างานตรวจสอบภายในไม่เพียงมุ่งเน้นที่การตรวจสอบเอกสารว่ามีการอนุมัติถูกต้อง มีการจัดเก็บเอกสารที่สมบูรณ์ แต่งานตรวจสอบภายในต้องมุ่งเน้นที่การตรวจสอบไปที่การประเมินระบบงานว่ามีความเหมาะสมต่อการบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายหรือไม่ รวมทั้งการค้นหาว่าอะไรเป็นอุปสรรคหรือปัญหาสำคัญต่อการบริหารงานองค์กร ซึ่งหมายถึง การเข้าถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นภายในองค์กร และการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เพื่อการบรรลุตามเป้าหมายขององค์กรและเพื่อการกำกับดูแลกิจการที่ดีและประสิทธิภาพต่อไป เพื่อตอบสนองสิ่งที่กล่าวถึงจึงต้องทำการประเมินความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทราบว่ามีปัจจัยหรือเหตุการณ์ใดบ้างที่จะส่งผลกระทบต่อหน่วยงานตรวจสอบภายในไม่สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ จากลักษณะของการบริหารความเสี่ยง การตรวจสอบภายในและการควบคุมภายใน

ที่กล่าวมาแล้วจะเห็นว่าเป็นความสัมพันธ์และความเกี่ยวข้องที่ไม่อาจแยกจากกันได้ นอกจากการตรวจสอบภายในภายใต้หลักการบริหารความเสี่ยงแล้วผู้ตรวจสอบภายในจะมีส่วนช่วยในการวิเคราะห์หาความเสี่ยงเพื่อให้ข้อมูลกับฝ่ายบริหารในการกำหนดแนวทางแก้ไขหรือป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย

เทศบาลตำบลท่าพญา จึงให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยมีการกำหนดนโยบาย แนวทาง และกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงให้มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติวินัยการเงินของคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มาตรา 79 “ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด” และหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0409.4/ว23 ลงวันที่ 19 มีนาคม 2562 ตลอดจนกรอบโครงสร้างการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กรเชิงบูรณาการ (Enterprise Risk Management-Integrated Framework) ของ The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) ตามหลักเกณฑ์ (COSO ERM) ซึ่งได้ให้คำจำกัดความของการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กร

การบริหารจัดการความเสี่ยงจึงเป็นสิ่งที่ผู้บริหารและพนักงานทุกคนของเทศบาลตำบลท่าพญาต้องให้ความสำคัญและถือปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้ในแผนบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อทำให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในทุกระดับขององค์กรแผนบริหารจัดการความเสี่ยงฉบับนี้จัดทำโดยอ้างอิงกรอบหลักการบริหารจัดการความเสี่ยงแบบบูรณาการตามแนวทาง COSO (COSO ERM Integrated Framework) ประกอบกับหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2562

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อบริหารความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ที่อาจส่งผลกระทบต่อการบริหารราชการของเทศบาลตำบลท่าพญา
2. เพื่อให้การดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่างบรรลุมุ่งวัตถุประสงค์ตามหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2562
3. เพื่อบริหารจัดการความเสี่ยงของแผนงาน/โครงการที่สำคัญ/เชิงยุทธศาสตร์ภายใต้แผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565 และกระบวนการที่สำคัญเป็นการป้องกันความเสี่ยง ลดโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น และส่งผลกระทบต่อเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์
4. เพื่อให้เกิดการรับรู้ตระหนักและเข้าใจถึงความเสี่ยงด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับองค์กรและหาวิธีจัดการที่เหมาะสมในการลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้
5. สร้างกรอบและแนวทางในการดำเนินงานให้แก่บุคลากรเพื่อให้สามารถบริหารจัดการความไม่แน่นอนที่จะเกิดขึ้นกับองค์กรได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ
6. เพื่อให้มีระบบในการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงและเฝ้าระวังความเสี่ยงใหม่ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา

3. เป้าหมายของการบริหารจัดการความเสี่ยง

1. ผู้บริหารท้องถิ่นและผู้ปฏิบัติงาน มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ และแผนการดำเนินงานประจำปีให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้
2. ผู้บริหารท้องถิ่นและผู้ปฏิบัติงาน สามารถระบุความเสี่ยง วิเคราะห์ความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยง และจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
3. สามารถนำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงไปใช้ในการบริหารงานที่รับผิดชอบ
4. พัฒนาความสามารถของบุคลากรและกระบวนการดำเนินงานภายในองค์กรอย่างต่อเนื่อง
5. เกิดความรับผิดชอบต่อความเสี่ยงและการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ถูกกำหนดขึ้นอย่างเหมาะสมทั่วทั้งองค์กร
6. การบริหารจัดการความเสี่ยงได้รับการปลูกฝังให้เป็นวัฒนธรรมองค์กร

4. ประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยง

การดำเนินการบริหารความเสี่ยงจะช่วยผู้บริหารมีข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้น และทำให้องค์กรสามารถจัดการกับปัญหาอุปสรรคและอยู่รอดได้ในสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดหรือสถานการณ์ที่อาจทำให้องค์กรเกิดความเสียหาย ประโยชน์ที่จะได้รับจากการดำเนินการบริหารความเสี่ยง มีดังนี้

1. เป็นส่วนหนึ่งของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การบริหารจัดการความเสี่ยงจะช่วยคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง และผู้บริหารทุกระดับตระหนักถึงความเสี่ยงหลักที่สำคัญ และสามารถทำหน้าที่ในการกำกับดูแลได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
2. สร้างฐานข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและการปฏิบัติงานในเทศบาล การบริหารจัดการความเสี่ยงจะเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจด้านต่างๆ ซึ่งรวมถึงการบริหารความเสี่ยงซึ่งตั้งอยู่บนสมมติฐานในการตอบสนองต่อเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กรถึงระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้
3. ช่วยสะท้อนให้เห็นภาพรวมของความเสี่ยงต่างๆที่สำคัญได้ทั้งหมด การบริหารจัดการความเสี่ยงจะทำให้บุคลากรมีความเข้าใจถึงเป้าหมายและภารกิจหลักของเทศบาล และตระหนักถึงความเสี่ยงสำคัญที่ส่งผลกระทบในเชิงลบต่อเทศบาลได้อย่างครบถ้วน
4. เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหาร การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถมั่นใจได้ว่าความเสี่ยงได้รับการจัดการอย่างเหมาะสมและทันเวลา รวมทั้งเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารท้องถิ่นในการบริหารงานและการตัดสินใจในด้านต่างๆ เช่น การวางแผนการกำหนดกลยุทธ์ การติดตามควบคุมและวัดผลการปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด และสามารถปกป้องผลประโยชน์ รวมทั้งเพิ่มมูลค่าแก่องค์กร
5. ช่วยในการพัฒนาองค์กรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน การบริหารจัดการความเสี่ยงทำรูปแบบการตัดสินใจไปในทิศทางเดียวกัน เช่น การตัดสินใจโดยที่ผู้บริหารท้องถิ่นมีความเข้าใจในกลยุทธ์ วัตถุประสงค์ขององค์กร และระดับความเสี่ยงอย่างชัดเจน
6. ช่วยให้การพัฒนาการบริหารและจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างเหมาะสม โดยพิจารณาถึงระดับความเสี่ยงในแต่ละกิจกรรมและการเลือกใช้มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง เช่น การใช้ทรัพยากรสำหรับกิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่างๆ และกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูงย่อมแตกต่างกัน หรือการเลือกใช้มาตรการแต่ละประเภทย่อมใช้ทรัพยากรแตกต่างกัน เป็นต้น

5. ข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลท่าพญา

1. ด้านกายภาพ

1.1 ที่ตั้งของตำบล

ตำบลท่าพญา ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดตรัง ห่างจากตัวจังหวัด ประมาณ 26 กิโลเมตร และห่างจากที่ว่าการอำเภอปะเหลียนไปทางทิศเหนือ ประมาณ 17 กิโลเมตร

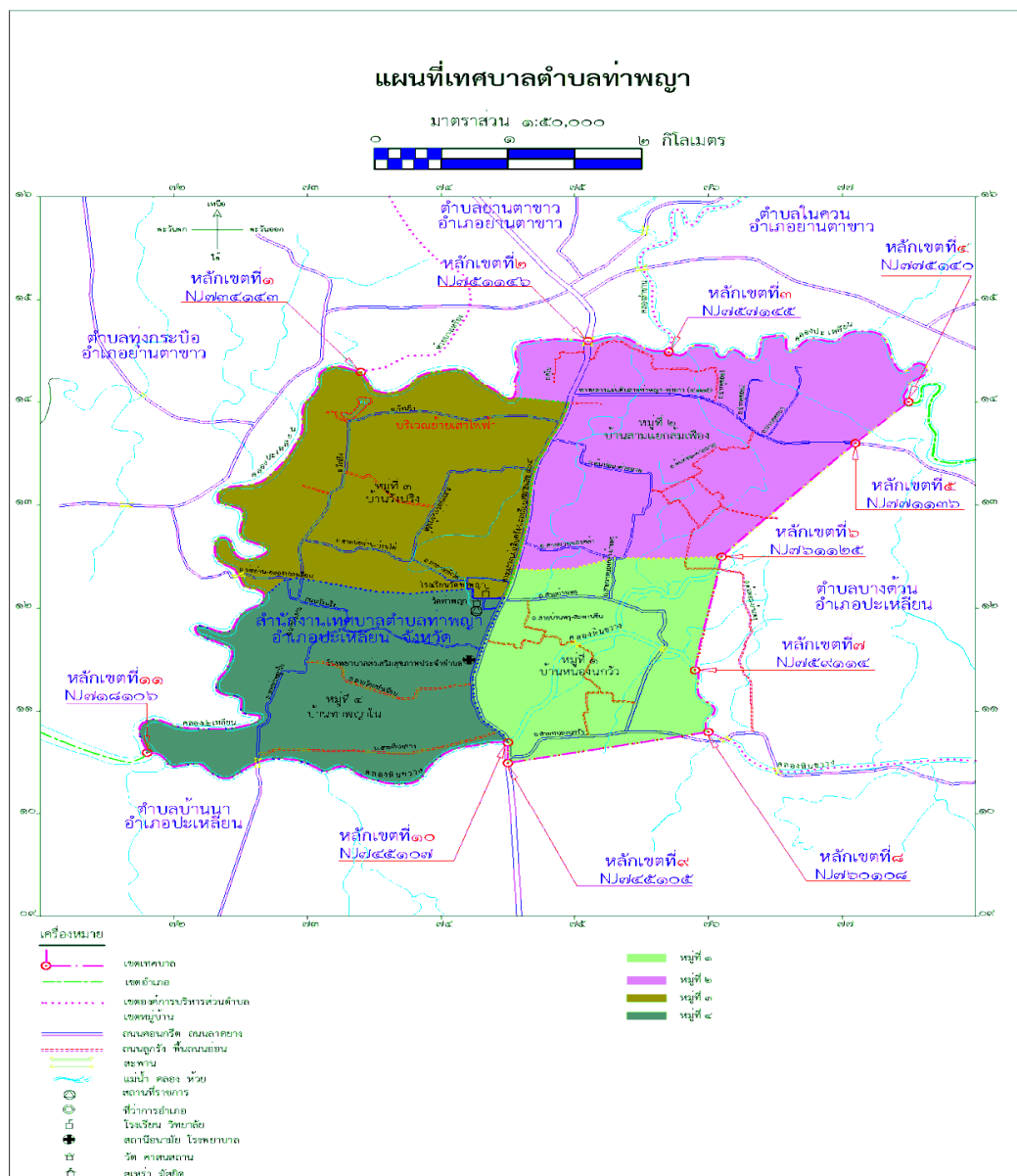
มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 13 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 8,125 ไร่ มีหมู่บ้านด้วยกัน จำนวน 4 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ 1 บ้านหนองนกวัว

หมู่ที่ 2 บ้านสามแยกส้มเฟือง

หมู่ที่ 3 บ้านวังปริง

หมู่ที่ 4 บ้านท่าพญาใน

1.2 ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ตำบลท่าพญาโดยทั่วไปเป็นพื้นที่ราบต่ำ ประมาณร้อยละ 80 ของพื้นที่ทั้งหมด สูงจากระดับน้ำทะเล 10 – 15 เมตร และอีกร้อยละ 20 สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 5 – 9 เมตร อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้และทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของพื้นที่ตำบล การตั้งถิ่นฐานราษฎรตั้งบ้านเรือนกระจายไปตามแนวเส้นทางคมนาคมเป็นส่วนใหญ่และอีกส่วนกระจายไปตามที่ดินทำกินของตนเอง

1.3 ลักษณะภูมิอากาศ

ฤดูกาล แบ่งตามลักษณะอากาศของประเทศไทยออกเป็น 2 ฤดู คือ

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์

1.4 ลักษณะของดิน

ลักษณะของดินโดยทั่วไปเป็นดินร่วนประมาณ 95 % ดินลูกรังประมาณ 5 %

2. ด้านการเมือง/การปกครอง

เทศบาลตำบลท่าพญาได้รับการจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2540 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2539 (ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 113 ตอนพิเศษ 52 ง ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2539)

และต่อมาได้รับการจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลท่าพญา เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2556 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2556 เรื่อง การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพญา อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง เป็นเทศบาลตำบลท่าพญา

2.1 เขตการปกครอง

อาณาเขตของตำบลท่าพญา

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลย่านตาขาว ตำบลในควน อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลบางด้วน ตำบลบ้านนา อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลบางด้วน อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลทุ่งกระบือ อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

ตำบลท่าพญาแบ่งเขตการปกครองดังนี้

ตำบลท่าพญา แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 4 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ 1 บ้านหนองนกวัว

หมู่ที่ 2 บ้านสามแยกส้มเฟือง

หมู่ที่ 3 บ้านวังปริง

หมู่ที่ 4 บ้านท่าพญาใน

2.2 การเลือกตั้ง

เทศบาลได้แบ่งเขตการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลท่าพญา ทั้งเขตเทศบาลเป็น 1 เขตเลือกตั้ง และแบ่งเขตการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลท่าพญาออกเป็น 2 เขต ดังนี้

เขตเลือกตั้งที่ 1 ประกอบด้วย หมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 4

เขตเลือกตั้งที่ 2 ประกอบไปด้วย หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 3

3. ประชากร

3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร(ข้อมูลเปรียบเทียบย้อนหลัง 3 ปีและการคาดการณ์ในอนาคต)

หมู่ ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ปี 2562				ปี 2563				ปี 2564				ปี 2565			
		ครัว เรือน	ชาย	หญิง	รวม	ครัว เรือน	ชาย	หญิง	รวม	ครัว เรือน	ชาย	หญิง	รวม	ครัว เรือน	ชาย	หญิง	รวม
1	บ้านหนองนกัว	251	412	410	822	255	401	407	808	257	401	404	805	260	405	408	813
2	บ้านสามแยกส้ม เฟือง	517	500	510	1,010	521	403	492	975	525	483	487	970	527	488	490	978
3	บ้านวังปริง	243	337	401	738	249	323	395	718	250	323	394	717	253	325	396	721
4	บ้านท่าพญาใน	255	365	404	769	264	354	401	755	266	350	396	746	270	355	399	754
รวม		1,266	1,614	1,725	3,339	1,290	1,561	1,695	3,256	1,298	1,557	1,681	3,238	1,310	1,573	1,693	3,266

3.2 ช่วงอายุและจำนวนประชากร

	ชาย	หญิง	หมายเหตุ
จำนวนประชากรเยาวชน	293 คน	251 คน	อายุต่ำกว่า 18 ปี
จำนวนประชากร	984 คน	1,019 คน	อายุ 18-60 ปี
จำนวนประชากรผู้สูงอายุ	280 คน	411 คน	อายุมากกว่า 60 ปี

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง อำเภอปะเหลียน เดือน เมษายน 2565)

4. สภาพสังคม

4.1 การศึกษา

สถานศึกษาในตำบล ได้แก่

ระดับ	จำนวน (แห่ง)	ชื่อสถาบัน	ที่ตั้ง
1. ประถมศึกษา	1	โรงเรียนวัดท่าพญา	หมู่ที่ 3
2. ก่อนประถมศึกษา	1	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลท่าพญา	หมู่ที่ 4
3. การศึกษาขั้นพื้นฐาน (ประถมศึกษา/มัธยมศึกษา ตอนต้น/มัธยมศึกษาตอนปลาย	1	ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลท่าพญา	หมู่ที่ 4

4.2 สาธารณสุข

ตำบลท่าพญา มีสถานบริการสาธารณสุข จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลท่าพญา ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 4 รับผิดชอบพื้นที่ทั้งตำบล และมีรถกู้ชีพกู้ภัย (1669) ประจำเทศบาลตำบลท่าพญา 1 คัน

4.3 อาชญากรรม

มีการป้องกันอาชญากรรมและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในเขตตำบลท่าพญา

- ที่ทำการสายตรวจตำบลท่าพญา จำนวน 1 แห่ง ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 2

4.4 ยาเสพติด

เทศบาลตำบลท่าพญาได้มีการแก้ไขปัญหายาเสพติด เช่น การรณรงค์ การประชาสัมพันธ์ และการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนตำบลท่าพญา

4.5 การสังคมสงเคราะห์

เทศบาลได้ดำเนินการด้านสังคมสงเคราะห์ ดังนี้

1. ดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์
2. รับลงทะเบียนและประสานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
3. ประสานการทำบัตรผู้พิการ
4. ประสานหน่วยงานในการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส และผู้ประสบปัญหาทางสังคม

5. ระบบบริการพื้นฐาน

5.1 การคมนาคมขนส่ง(ทางบก,ทางน้ำ,ทางราง ฯลฯ)

การคมนาคมของตำบลท่าพญา สามารถติดต่อกับชุมชนภายในและภายนอก โดยอาศัยการคมนาคมทางบกเป็นหลัก ซึ่งมีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 404 สายตรัง-ปะเหลียน และ ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 425 สายท่าพญา-ทุ่งยาวตัดผ่าน สำหรับการคมนาคมภายในหมู่บ้านมีทั้ง ถนนลูกรัง ถนนคสล. และถนนลาดยางครอบคลุมทั้งตำบล

5.2 การไฟฟ้า

ปัจจุบันประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าพญา มีไฟฟ้าใช้ครอบคลุมทั้งตำบลประมาณร้อยละ 98 ของครัวเรือนทั้งหมด สำหรับครัวเรือนที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้อยู่ระหว่างการประสานกับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอปานาเรา เพื่อดำเนินการขยายเขตไฟฟ้าให้ประชาชนในครัวเรือนได้มีไฟฟ้าใช้

นอกจากนี้ในหมู่บ้านยังมีการติดตั้งระบบไฟฟ้าสาธารณะ จำนวน 210 จุด เพื่ออำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในการเดินทางสัญจรของประชาชน

5.3 การประปา

1. ระบบประปาหมู่บ้าน จำนวน 11 แห่ง
2. สถานีสูบน้ำด้วยพลังงานไฟฟ้าจำนวน 1 แห่ง

5.4 การโทรศัพท์

การติดต่อสื่อสารด้านการโทรคมนาคม มีทั้งโทรศัพท์พื้นฐาน โทรศัพท์สาธารณะ และชุมสาย โทรศัพท์เคลื่อนที่ (ระบบ จี เอส เอ็ม ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 1 , 2)

5.5 ไปรษณีย์หรือการสื่อสารหรือการขนส่ง และวัสดุ ครุภัณฑ์

บริษัทขนส่งพัสดุ จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ บริษัทแฟลช เอ็กเพรสจำกัด ตั้งหมู่ ณ หมู่ที่ 1

6. ระบบเศรษฐกิจ

6.1 ด้านการเกษตร (ข้อมูลจากเกษตรกรอำเภอ)

หมู่บ้าน	นาข้าว (ไร่)	ยางพารา (ไร่)	ปาล์มน้ำมัน (ไร่)	ไม้ผล (ไร่)	พืชไร่/พืชผัก (ไร่)	อื่นๆ (ไร่)	รวม (ไร่)
บ้านหนองนกัว	-	523.54	214.03	0.15	-	-	737.72
บ้านสามแยกส้มเฟือง	-	1,151.90	134.15	20.40	0.25	-	1,306.70
บ้านวังปริง	-	923.89	295.38	26.58	-	-	1,245.85
บ้านท่าพญาใน	-	523.90	617.60	2.00	0.25	-	1,143.75
รวม	-	3,123.23	1,261.16	49.13	0.50	-	4,434.02

ที่มา : ข้อมูลจาก เกษตรอำเภอปะเหลียน ณ เดือน พฤษภาคม 2564

6.2 ด้านประมง (ข้อมูลจากประมงอำเภอ)

หมู่บ้าน	บ่อปลา (ไร่)	บ่อกุ้ง ปู และหอย (ไร่)	รวม (ไร่)	สัตว์น้ำที่เลี้ยงในกระชัง (ตารางเมตร)
บ้านหนองนกัว	0.1	-	0.1	510
บ้านสามแยกส้มเฟือง	-	-	-	-
บ้านวังปริง	-	-	-	-
บ้านท่าพญาใน	3.78	-	3.78	1,510
รวม	3.88	-	3.88	2,020

ที่มา : ข้อมูลจาก ประมงอำเภอปะเหลียน ณ เดือน พฤษภาคม 2564

6.3 ด้านปศุสัตว์ (ข้อมูลจากปศุสัตว์อำเภอ)

หมู่บ้าน	โค (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	ไก่ (ตัว)	ห่าน (ตัว)	นกกระทา (ตัว)	อื่นๆ (ตัว)	รวม (ตัว)
บ้านหนองนกัว	26	-	2	-	-	7	595	-	-	-	630
บ้านสามแยกส้มเฟือง	-	-	-	-	-	-	83	-	-	-	83
บ้านวังปริง	-	-	-	-	-	12	14	-	-	-	26
บ้านท่าพญาใน	-	-	30	-	-	2	33	-	-	-	65
รวม	26	-	32	-	-	21	725	-	-	-	804

ที่มา : ข้อมูลจาก ปศุสัตว์อำเภอปะเหลียน ณ เดือน พฤษภาคม 2564

6.4 การบริการ

โรงแรม	3	แห่ง
ร้านอาหาร	-	แห่ง
โรงพยาบาล	-	แห่ง

6.5 การท่องเที่ยว

ในเขตเทศบาลไม่มีแหล่งท่องเที่ยว แต่ได้ส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เกิดขึ้นในชุมชน เช่น การจัดงานประเพณีต่างๆ

6.6 อุตสาหกรรม

- โรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 1 แห่ง

6.7 การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

การพาณิชย์

ปั้มน้ำมันและก๊าซ	1	แห่ง	บริษัท	1	แห่ง
ศูนย์การค้า/ห้างสรรพสินค้า	-	แห่ง	สถานประกอบการ,ร้านค้า	95	แห่ง
จุดรับซื้อน้ำยาง	จำนวน 10	แห่ง	โรงฆ่าสัตว์	-	แห่ง

6.8 แรงงาน

ประชากรส่วนใหญ่ในตำบลท่าพญาประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ การทำสวนยางพารา เลี้ยงสัตว์ ทำไร่ นอกจากนี้ยังประกอบอาชีพรับจ้าง ทั้งในภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม อาชีพค้าขาย รับราชการ /รัฐวิสาหกิจ ธุรกิจส่วนตัวและอื่น ๆ

7. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

7.1 การนับถือศาสนา

1) จำนวนร้อยละของประชากรที่นับถือศาสนา

1.1) นับถือศาสนาพุทธ	ประมาณร้อยละ 98
1.2) นับถือศาสนาอื่น ๆ	ประมาณร้อยละ 2

2) สถาบันและองค์กรทางศาสนา

2.1) วัด / สำนักสงฆ์	จำนวน 2 แห่ง
2.2) ศาลเจ้า / โรงพระ	จำนวน 4 แห่ง

7.2 วัฒนธรรมประเพณีเด่นของตำบลท่าพญา

ชาวตำบลท่าพญาเกือบร้อยละเก้าสิบนับถือศาสนาพุทธและยึดถือประเพณีวัฒนธรรมปฏิบัติ ตามความเชื่อในพุทธศาสนา และความเชื่อเก่า ๆ ของบรรพบุรุษ ซึ่งถ้าใครได้มาเยือนตำบล ท่าพญา ก็จะได้ สัมผัสกลิ่นไอของวัฒนธรรมประเพณีพื้นบ้าน และความสมัคคีสามัคคีของชาวตำบลท่าพญา อันเป็น จุดเด่นที่หาได้ยากมากในสังคมปัจจุบัน สำหรับประเพณีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศาสนา คือ “ประเพณีลากพระ”

ประเพณีลากพระเป็นประเพณีพราหมณ์ศาสนิกชนและพุทธศาสนิกชนปฏิบัติสืบทอดกันมา สันนิษฐานว่าประเพณีนี้เกิดขึ้นครั้งแรกในประเทศอินเดีย ที่นิยมเอาเทวรูปออกแห่ในโอกาสต่างๆ ต่อมา พุทธศาสนิกชนได้นำเอาคติความเชื่อดังกล่าวมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับความเชื่อทางพุทธศาสนา

ประเพณีลากพระเป็นประเพณีท้องถิ่นของชาวไทย ประเพณีนี้เป็นการทำบุญในวันออกพรรษา ซึ่งตรงกับ วันแรม 1 ค่ำเดือน 11 ซึ่งเชื่อกันว่าเมื่อครั้งที่พระพุทธเจ้าเสด็จไปจำพรรษา ณ สวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เพื่อโปรดพระมารดาเมื่อครบพรรษาจึงเสด็จมายังโลกมนุษย์ พุทธศาสนิกชนจึงมารอรับเสด็จ แล้วอัญเชิญ พระพุทธเจ้าขึ้นประทับบนบุษบกแล้วแห่ไปรอบเมือง

ตำบลท่าพญาที่เป็นตำบลหนึ่งที่ได้รับการกล่าวขานกันทั่วไปว่าจัดสร้างเรือพระได้งดงามวิจิตร ตระการตาไม่น้อยหน้าตำบลอื่นของจังหวัดตรัง ได้นำเอาคติความเชื่อดังกล่าวข้างต้นมาปรับปรุงให้สอดคล้อง กับความเชื่อทางพุทธศาสนา จึงต่างร่วมแรงร่วมใจกันจัดสร้างเรือพระขึ้น ประเพณีลากพระของตำบลท่าพญา ช่วงเช้าชาวบ้านจะทยอยกันมาที่วัดเพื่อจะลากเรือพระไปยังจุดนัดพบ ณ ลานเรือพระจังหวัดตรัง เรือพระต้อง อาศัยคนลากเป็นจำนวนมากจึงต้องมีเชือกลากเป็น 2 สาย สายหนึ่งสำหรับผู้หญิงอีกสายหนึ่งสำหรับผู้ชาย ปัจจุบันก็ลากคละกันไปตามความสะดวก ถือว่าเป็นการร่วมมือร่วมใจกัน และก่อให้เกิดความสมัคคีสามัคคีขึ้นภายในตำบล

การลากเรือพระที่จังหวัดตรัง แตกต่างจากจังหวัดอื่นๆ คือ ปกติทั่วไปจะมีแต่ลากไปข้างหน้าอย่างเดียว แต่จังหวัดตรัง มีทั้งชักลากไปทางข้างหน้า และทางหลังก็ยังมีเชือกชักลากเช่นเดียวกัน คงเป็นเพราะว่าทางบ้านเรามีควนหรือเนิน ตอนลากขึ้นไปคงไม่เท่าไร แต่ตอนลง ถ้าหากไม่ดึงรั้งเอาไว้ คงมีปัญหาต่อผู้ลากแน่นอน จึงมีเชือกเตรียมเพื่อการนี้ไว้

โดยระหว่างทางจะมีประชาชนนำเงินมาร่วมทำบุญและช่วยกันลากพระ เพราะถือว่าได้บุญสูง และหน้าขบวนเรือพระจะมีกลุ่มกลองยาวของตำบลท่าพญา และมีหนุ่มสาวรำกลองยาวหน้าเรือพระ ส่วนช่วงกลางคืนหลังจากที่เรือพระมารวมตัวกันที่ลานเรือพระจังหวัดตรัง ประชาชนที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในช่วงกลางวันก็จะมาร่วมงานในช่วงกลางคืน โดยการนำเหรียญมาใส่บาตรพระ และเนื่องจากมีเรือพระหลายลำบางคนไม่มีเหรียญก็มีที่ไว้สำหรับแลกเหรียญด้วย โดยหลังจากทำบุญ พระก็จะพรมน้ำมนต์ให้เพื่อเป็นสิริมงคล

ในตำบลท่าพญาการจัดทำเรือพระนั้น จะมีชาวบ้านในชุมชนมาช่วยกันจัดทำให้สวยงามด้วยความศรัทธา บรรยายกาศดังกล่าวทำให้เกิดความรักความสามัคคีระหว่างชาวบ้านด้วยกัน อีกทั้งยังเกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างวัดกับชาวบ้านอีกด้วย และไม่ใช่ว่าจะมีเพียงผู้สูงอายุเท่านั้น เด็กวัยรุ่นสมัยนี้ก็มาช่วยกันตกแต่งเรือพระและหันมาเข้าวัดกันมากขึ้น จึงเป็นสิ่งที่น่ายินดีที่คนรุ่นใหม่เห็นคุณค่าและช่วยกันสืบสานประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามให้คงอยู่ตลอดไป

7.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

ภาษาถิ่นของคนในตำบลท่าพญาส่วนมากพูดภาษาใต้ มีการพูดภาษากลางบ้างเล็กน้อย

8. ทรัพยากรธรรมชาติ

ตำบลท่าพญา มีลำคลองธรรมชาติไหลผ่าน คือ คลองปะเหลียนและคลองหินขาว ในพื้นที่ตำบลท่าพญา มีแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น คลอง ห้วย หนอง เหมือง

8.1 น้ำ

มีแหล่งน้ำที่ใช้สำหรับ อุปโภคและบริโภคของตำบลท่าพญา คือ

ลำห้วย	4	แห่ง	สระน้ำ	3	แห่ง
หนองน้ำ	3	แห่ง	บ่อน้ำตื้น	-	แห่ง
ลำคลอง	2	แห่ง	บ่อบาดาล	14	แห่ง
บึง	-	แห่ง	อ่างเก็บน้ำ	-	แห่ง
แม่น้ำ	-	แห่ง	ฝาย	1	แห่ง
อื่นๆ (ระบุ)	-	แห่ง	เหมือง	-	แห่ง

8.2 ป่าไม้

ในเขตเทศบาลไม่มีป่าไม้ แต่มีต้นไม้มที่ชาวบ้านปลูกลักษณะของไม้เป็นไม้ยืนต้น ผลัดใบ

๖. โครงสร้างของหน่วยงาน

เทศบาลตำบลท่าพญา กำหนดโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการออกเป็น ๕ ส่วนราชการ ๑ หน่วยงาน ได้แก่

1. สำนักปลัดเทศบาล มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับราชการทั่วไปของเทศบาล และราชการที่มิได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกอง หรือส่วนราชการใดในสำนักงานเทศบาลโดยเฉพาะ ได้แก่ งานบริหารทั่วไป งานธุรการ งานการเจ้าหน้าที่ งานทะเบียนราษฎรและบัตรฯ งานนโยบายและแผน งานนิติการ งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย งานสวัสดิการสังคม และงานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งกำกับและเร่งรัดการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในเทศบาลให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของเทศบาล ตำบล งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และได้รับมอบหมายมีการแบ่งงานภายในออกเป็น 9 งานหลัก ดังนี้

- (1) งานบริหารทั่วไป
- (2) งานธุรการ
- (3) งานการเจ้าหน้าที่
- (4) งานทะเบียนราษฎรและบัตรฯ
- (5) งานนโยบายและแผน
- (6) งานนิติการ
- (7) งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (8) งานสวัสดิการสังคม
- (9) งานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

2. กองคลัง มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจ่าย การรับ การนำส่งเงิน การเก็บรักษาเงิน และเอกสารทางการเงิน การตรวจสอบใบสำคัญ ฎีกา งานเกี่ยวกับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน เงินบำเหน็จ บำนาญ เงินอื่นๆ งานเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณฐานะทางการเงิน การจัดสรรเงินต่างๆ การจัดทำบัญชีทุกประเภท ทะเบียนคุมเงินรายได้และรายจ่ายต่างๆ การควบคุมการเบิกจ่าย งานทำงบทดลองประจำปี ประจําเดือน ประจําปี งานเกี่ยวกับการพัสดุของเทศบาล งานจัดเก็บและเร่งรัดรายได้ งานแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน งานทะเบียนพาณิชย์ และงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย มีการแบ่งงานภายในออกเป็น ๔ งานหลัก ดังนี้

- (1) งานการเงินและบัญชี
- (2) งานจัดเก็บและพัฒนารายได้
- (3) งานแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน
- (4) งานทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุ

4. กองช่าง มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการสำรวจ ออกแบบ การจัดทำข้อมูลทางด้านวิศวกรรม การจัดเก็บและทดสอบคุณภาพวัสดุ งานออกแบบและเขียนแบบ การตรวจสอบ การก่อสร้างงานควบคุมอาคารตามระเบียบกฎหมาย งานแผนการปฏิบัติงาน งานก่อสร้างและซ่อมบำรุง งานแผนงานด้านวิศวกรรมและเครื่องกล การรวบรวมประวัติติดตามควบคุม การปฏิบัติงานเครื่องจักรกล การควบคุมการบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและยานพาหนะ งานเกี่ยวกับแผนงานควบคุม เก็บรักษา การเบิกจ่ายวัสดุ อุปกรณ์ อะไหล่ น้ำมันเชื้อเพลิง และงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย มีการแบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น 4 งานหลัก ดังนี้

- (1) งานก่อสร้าง
- (2) งานออกแบบและควบคุมอาคาร

(3) งานสาธารณูปโภค (4) งานผังเมือง

5. **กองการศึกษา** มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและพัฒนาการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบการศึกษา การศึกษานอกระบบการศึกษา และการศึกษาตามอัธยาศัย เช่น การจัดการศึกษาปฐมวัย อนุบาลศึกษา มัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา โดยให้มีงานธุรการ งานการเจ้าหน้าที่ งานบริหารวิชาการ งานโรงเรียน งานศึกษานิเทศก์ งานกิจการนักเรียน งานการศึกษาปฐมวัย งานขยายโอกาสทางการศึกษา งานฝึกอบรบและการส่งเสริมอาชีพ งานห้องสมุดพิพิธภัณฑ์และเครือข่ายทางการศึกษา งานกิจการศาสนา ส่งเสริมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม งานกีฬาและนันทนาการ งานกิจกรรมเด็กเยาวชนและการศึกษานอกโรงเรียนและงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย มีการแบ่งราชการภายในออกเป็น 2 งานหลัก ดังนี้

(1) งานบริหารการศึกษา

(2) งานส่งเสริมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม

บทที่ 2

การบริหารจัดการความเสี่ยง

ตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ได้ให้ความสำคัญกับ “การบริหารจัดการความเสี่ยง” ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ในการผลักดันให้ภาครัฐมีผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ เป็นองค์การที่มีสมรรถนะสูง (High Performance Organization : HPO) และเป็นกระบวนการที่สำคัญในการเน้นความสำคัญ หรือชี้ให้เห็นความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อกิจกรรมที่องค์กรต้องดำเนินการ ให้บรรลุตามเป้าประสงค์และประเด็นยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ การบริหารจัดการความเสี่ยง โดยกำหนดนโยบาย แนวทาง และกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติวินัยการเงินของคลังของรัฐ พ.ศ.2561 มาตรา 79 ที่บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนดและหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค 0409.4/ว23 ลงวันที่ 19 มีนาคม 2562 เรื่อง หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2562 ซึ่งการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นสิ่งที่ผู้บริหารและพนักงานทุกคนขององค์กรต้องให้ความสำคัญและถือปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้ แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงฉบับนี้จัดทำโดยอ้างอิงกรอบหลักการบริหารจัดการความเสี่ยงแบบบูรณาการตามแนวทาง COSO (COSO ERM Integrated Framework) โดยอยู่ภายใต้กรอบหลักเกณฑ์ดังกล่าวที่กระทรวงการคลังที่กำหนด

การบริหารความเสี่ยงที่ดี คือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายภายในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ตรวจสอบ ประเมินความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับองค์กรอยู่เสมอ รวมทั้งร่วมกันวางแผนป้องกันและควบคุมให้เหมาะสมกับภารกิจ เพื่อลดสภาพปัญหาหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและสร้างความเสียหายหรือความสูญเสียให้กับองค์กรได้ เพื่อเตรียมการรองรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินแผนงาน/โครงการที่สำคัญซึ่งต้องครอบคลุมความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาล ในการป้องกันข้อผิดพลาด หรือลดโอกาสที่จะทำให้องค์กรเกิดความเสียหายหรือล้มเหลว โดยให้ระดับความเสี่ยงและผลกระทบที่เกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้และมีการติดตามประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามแนวทางการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงตามแนวทาง COSO เพื่อเตรียมการรองรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินแผนงาน/โครงการที่สำคัญซึ่งต้องครอบคลุมความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาล การบริหารจัดการความเสี่ยงจึงมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะป้องกันและควบคุมปัญหาในด้านต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและส่งผลกระทบต่อกระทบต่อการปฏิบัติราชการ

ดังนั้น เพื่อให้มีการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรกำหนดผู้รับผิดชอบให้เป็นไปตามข้อ 4 ของหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงานของรัฐที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีผู้รับผิดชอบ ซึ่งต้องประกอบด้วยฝ่ายบริหารและบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำยุทธศาสตร์และบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงานของรัฐดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ ไม่ควรเป็นผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยงานของรัฐเพื่อดำเนินการตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ตามข้อ 5 ของหลักเกณฑ์ดังกล่าว ประกอบด้วย การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง การติดตามผลการบริหารจัดการความเสี่ยงการจําทำรายงานผลตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง และการพิจารณาบทวนแผนบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและ

/วิสัยทัศน์...

วิสัยทัศน์ป้องกันรักษาและส่งเสริมให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร โดยมุ่งเน้นให้ทุกกระบวนการดำเนินงานด้วยความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ ส่งผลดีต่อภาพลักษณ์และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่องค์กรทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

ทั้งนี้ ในปัจจุบันการบริหารจัดการความเสี่ยงจำเป็นต้องดำเนินการให้ครอบคลุมตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) อันประกอบด้วย 10 หลักคือ

1. หลักการตอบสนอง (Responsiveness)
2. หลักประสิทธิผล (Effectiveness)
3. หลักประสิทธิภาพ/คุ้มค่า (Efficiency/Value for money)
4. หลักความเสมอภาค (Equity)
5. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented)
6. หลักการตรวจสอบได้/มีภาระรับผิดชอบ (Accountability)
7. หลักเปิดเผย/โปร่งใส (Transparency)
8. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization)
9. หลักการมีส่วนร่วม (Participation)
10. หลักนิติธรรม (Rule of Law)

เป็นหลักที่นำมาใช้บริหารงานในปัจจุบันอย่างแพร่หลาย ช่วยส่งเสริมให้องค์กรดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างศรัทธาและความเชื่อมั่นองค์กรให้แก่บุคคลภายนอกและทำให้เกิดการพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่องอันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานตามโครงการและภารกิจบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การบริหารจัดการความเสี่ยงยังมีส่วนช่วยให้เกิดการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรและภายในองค์กร นำมาซึ่งการประสานการทำงาน การติดต่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและความร่วมมือในการดำเนินการต่างๆ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายในการบริหารราชการแผ่นดินต่อไป

นियามการบริหารจัดการความเสี่ยง

การบริหารจัดการความเสี่ยง หมายความว่า กระบวนการบริหารจัดการเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น และส่งผลกระทบต่อหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน รวมถึงเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้หน่วยงานของรัฐ

ความเสี่ยง หมายความว่า ความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น และเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

ทั้งนี้ การบริหารจัดการความเสี่ยงต้องดำเนินการในทุกระดับของหน่วยงานของรัฐ และอย่างน้อยต้องประกอบด้วย การระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง และการตอบสนองความเสี่ยง โดยหน่วยงานของรัฐต้องจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง และต้องมีการสื่อสารแผนบริหารจัดการความเสี่ยงกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องมีการติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและทบทวนแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ และมีการรายงานการบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงานต่อผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างน้อยปีละครั้ง

ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) หมายถึง ต้นเหตุ หรือสาเหตุที่มาของความเสี่ยง ที่จะทำให้เกิดไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยต้องระบุได้ด้วยว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดที่ไหน เมื่อใด เกิดขึ้นได้อย่างไร ทั้งนี้ สาเหตุของความเสี่ยงที่ระบุควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดมาตรการลดความเสี่ยง ในภายหลังได้อย่างถูกต้อง

ที่มา : หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยง
สำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒

กระบวนการบริหารความเสี่ยง (Risk Management Process) เป็นกระบวนการที่ใช้ในการระบุ วิเคราะห์ ประเมิน และจัดระดับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของกระบวนการทำงานของหน่วยงานหรือขององค์กร รวมทั้งการบริหาร/จัดการความเสี่ยงโดยกำหนดแนวทางการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวนี้จะสำเร็จได้ ต้องมีการสื่อสารให้คนในองค์กรมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการบริหารความเสี่ยงในทิศทางเดียวกัน ตลอดจนควรมีการจัดทำระบบสารสนเทศ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการระบุ วิเคราะห์ ความเสี่ยง และจัดลำดับความเสี่ยง โดยประเมินจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงผลกระทบ (Impact) หมายถึง ขนาดของความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง สามารถแบ่งเป็นได้หลายระดับ เช่น สูงมาก สูง ปานกลาง และต่ำ เป็นต้น

การบริหารความเสี่ยง/การจัดการความเสี่ยง (Risk Management) หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการบริหารจัดการให้อุบัติการณ์ที่จะเกิดความเสี่ยงลดลง หรือผลกระทบของความเสียหายจากเหตุการณ์ ความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ซึ่งการจัดการความเสี่ยงมีหลายวิธี

- การยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance) เป็นการยอมรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นเนื่องจากไม่คุ้มค่าในการจัดการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยง

- การลด/การควบคุมความเสี่ยง (Risk Reduction) เป็นการปรับปรุงระบบการทำงาน หรือการออกแบบวิธีการทำงานใหม่ เพื่อลดโอกาสที่จะเกิด หรือลดผลกระทบ ให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

- การกระจายความเสี่ยง หรือการโอนความเสี่ยง (Risk Sharing) เป็นการกระจายหรือถ่ายโอนความเสี่ยงให้ผู้อื่นช่วยแบ่งเบาความรับผิดชอบไป เช่น การทำประกัน การใช้บริการจากภายนอก (Outsource) เป็นต้น

- การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance) เป็นการจัดการความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูงมากและหน่วยงานไม่อาจยอมรับได้ จึงต้องตัดสินใจยกเลิกโครงการ/กิจกรรมนั้นไป

- การควบคุม (Control) หมายถึง นโยบาย แนวทาง หรือขั้นตอนปฏิบัติต่าง ๆ ซึ่งกระทำเพื่อลดความเสี่ยง และทำให้การดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ แบ่งได้หลายประเภท

- การควบคุมเพื่อป้องกัน (Preventive Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายและข้อผิดพลาดตั้งแต่แรก เช่น การอนุมัติ การจัดโครงสร้างองค์กร การแบ่งแยกหน้าที่การควบคุมการเข้าถึงเอกสาร ข้อมูล ทรัพย์สิน เป็นต้น

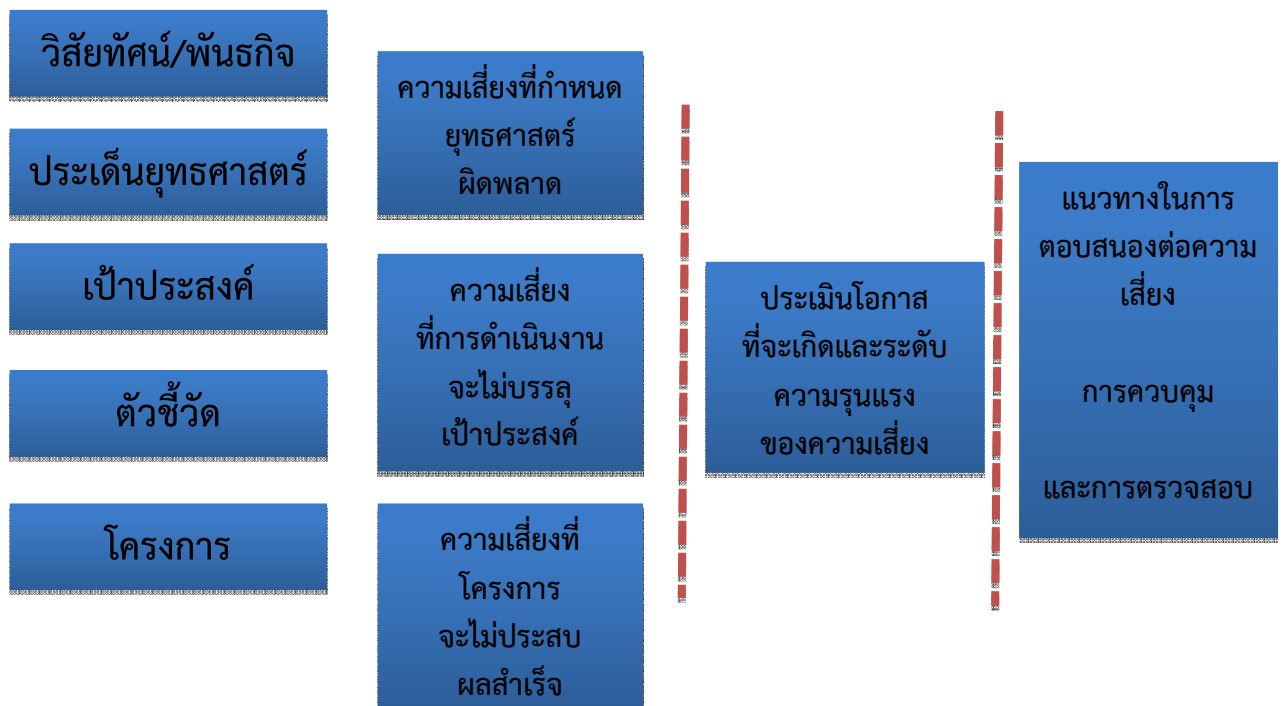
- การควบคุมเพื่อให้อุบัติการณ์ (Detective Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อค้นพบข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นแล้ว เช่น การสอบทาน การวิเคราะห์ การตรวจนับ การรายงานข้อบกพร่อง เป็นต้น

- การควบคุมโดยการชี้แนะ (Directive Control) เป็นวิธีการควบคุมที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เช่น การให้รางวัลแก่ผู้มีผลงานดี เป็นต้น
- การควบคุมเพื่อการแก้ไข (Corrective Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้ถูกต้อง หรือเพื่อหาวิธีการแก้ไขไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดซ้ำอีกในอนาคต เช่น การจัดเตรียมเครื่องมือดับเพลิงเพื่อช่วยลดความรุนแรงของความเสียหายให้น้อยลงหากเกิดไฟไหม้ เป็นต้น

การจัดการความเสี่ยงต่าง ๆ เพื่อให้โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลง หรือผลกระทบของความเสียหายจากเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ (Risk Appetite) การจัดการความเสี่ยงต้องมองปัญหาความเสี่ยงแบบองค์รวม ดังนั้น การจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมจะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการจากทุกระดับร่วมกัน พิจารณาทั้งความเสี่ยงที่ยอมรับได้ และระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเห็นพ้องร่วมกันทั่วทั้งองค์กร จึงจะสามารถควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

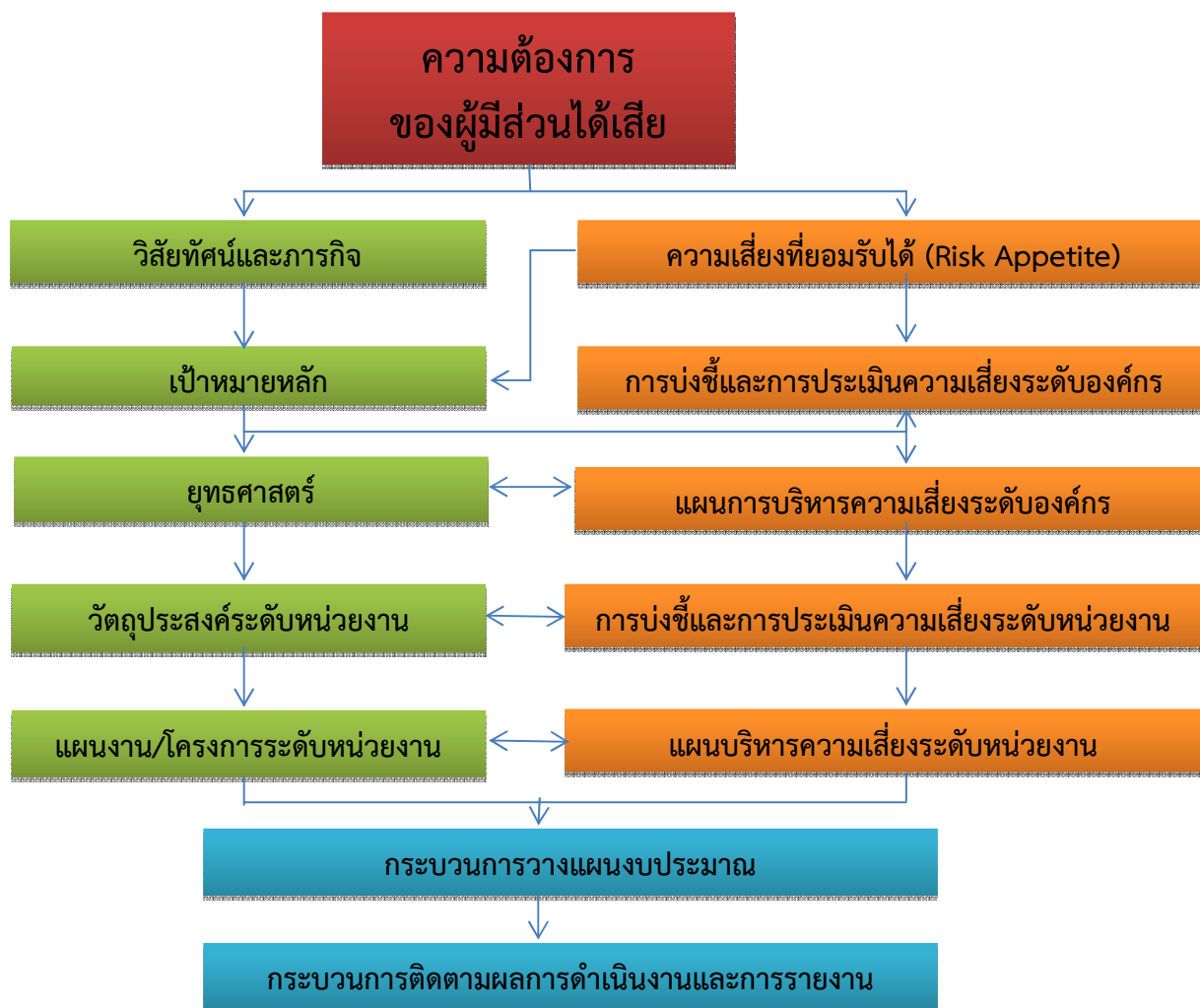
การบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร (Enterprise Risk Management) คือ กระบวนการที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัย และควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามแผน เพื่อให้ระดับของความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่องค์กรสามารถยอมรับได้ควบคุมได้และตรวจสอบได้อย่างเป็นระบบ โดยการคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมาย ทั้งในด้านกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกฎระเบียบ นโยบาย ข้อบังคับ ข้อมูลทาง การเงินและไม่ใช่ทางการเงิน และการปฏิบัติงาน รวมถึงเรื่องอื่น ๆ เช่น ชื่อเสียงขององค์กร เป็นต้น โดยได้รับการสนับสนุน และการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงจากหน่วยงานทุกระดับทั่วทั้งองค์กร

ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการความเสี่ยง

การบูรณาการกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงกับกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์และกลยุทธ์

การบริหารความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ดำเนินการต่อเนื่องเชื่อมโยงกับกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ต่างๆขององค์กร ซึ่งจำเป็นจะต้องมีการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง และให้ดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อลดระดับความรุนแรงตลอดจนมีการติดตามและรายงานผลการบริหารความเสี่ยง โดยจะต้องเป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างหน่วยงานในสังกัด เพื่อให้หน่วยงานสามารถบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการดำเนินงานขององค์กร

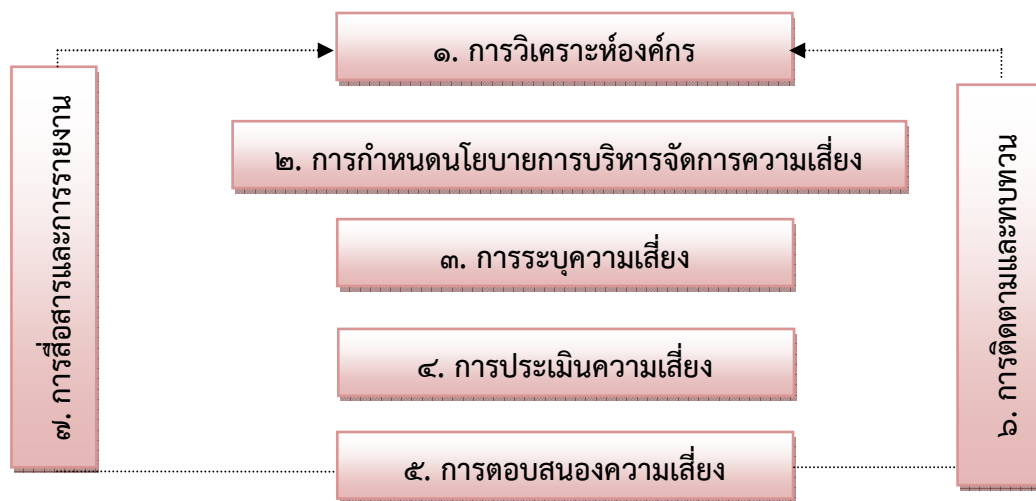
บทที่ ๓

กระบวนการการบริหารจัดการความเสี่ยง

กระบวนการการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่เป็นวงจรต่อเนื่อง ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์องค์กร
2. การกำหนดนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง
3. การระบุความเสี่ยง
4. การประเมินความเสี่ยง
5. การตอบสนองความเสี่ยง
6. การติดตามและทบทวน
7. การสื่อสารและการรายงาน

การบริหารจัดการความเสี่ยงมีกระบวนการและขั้นตอนการบริหารจัดการความเสี่ยงโดยส่วนใหญ่มประกอบไปด้วยตามแผนผัง ดังนี้

1. การวิเคราะห์องค์กร

ในการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงของเทศบาลตำบลท่าพญาได้ใช้การวิเคราะห์ SWOT Analysis/Demand (Demand Analysis)/Global Demand และ Trend ปัจจัยและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนาอย่างน้อยต้องประกอบด้วย การวิเคราะห์ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

การวิเคราะห์ SWOT Analysis การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

จุดแข็ง (S : Strengths) คือ การมองหาจุดเด่น ข้อดีภายในของเทศบาลตำบลท่าพญา

จุดอ่อน (W : Weakness) คือ การมองหาจุดด้อย ข้อเสียภายในเทศบาลตำบลท่าพญา

โอกาส (O : Opportunities) คือ ปัจจัยภายนอกที่เป็นโอกาสในการพัฒนาเทศบาลตำบลท่าพญา

อุปสรรค (T : Treats) คือ ปัจจัยภายนอกที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาเทศบาลตำบลท่าพญา

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพภายในชุมชนเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาในปัจจุบันและโอกาสการพัฒนาในอนาคตด้วยเทคนิค SWOT Analysis ซึ่งพิจารณาจากสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร ได้แก่ สภาพแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการเมืองการปกครอง และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผลปรากฏดังนี้

จุดแข็ง (Strength:S)

- 1) ผู้นำมีความเสียสละทุ่มเท มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาและนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้
- 2) ฝ่ายนิติบัญญัติมีความเป็นเอกภาพ สามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน
- 3) เทศบาลตำบลวัดประดู่มีการจัดเก็บรายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้มีงบประมาณเพียงพอในการบริหารจัดการและการพัฒนาในด้านต่างๆ
- 4) ที่ตั้งเทศบาลและอาณาเขตตั้งอยู่ในจุดภูมิศาสตร์ที่มีการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านที่อยู่อาศัย ด้านประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว
- 5) เทศบาลตำบลวัดประดู่ มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ สร้างความสะดวกในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่
- 6) ประชาชนมีพื้นฐานความรู้ด้านการเกษตรและการประมง
- 7) มีการรวมกลุ่มของประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่นกองทุนหมู่บ้านกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิตและธุรกิจชุมชนอื่นๆที่มีความเข้มแข็งเป็นรูปธรรม

จุดอ่อน (Weakness: W)

- 1) งบประมาณยังไม่เพียงพอ ที่จะตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน เช่น โครงการขนาดใหญ่ต้องใช้งบประมาณสูง เทศบาลตำบลวัดประดู่ไม่สามารถดำเนินการได้เอง
- 2) ประชาชนขาดความตระหนักในการดูแลบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
- 3) ข้อจำกัดด้านศักยภาพของบุคลากรบางตำแหน่ง
- 4) ปัญหายาเสพติดที่ยังมีแพร่ระบาดอยู่บ้างในพื้นที่
- 5) ความเหลื่อมล้ำด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชากรในพื้นที่

โอกาส (Opportunities : O)

- 1) กลุ่มนักลงทุนเข้ามาลงทุนทำธุรกิจในพื้นที่จำนวนมาก
- 2) ภูมิประเทศมีความอุดมสมบูรณ์ ทั้งที่ราบลุ่มและแม่น้ำลำคลอง เหมาะกับการทำเกษตรกรรมและประมง
- 3) มีความหลากหลายทางด้านประชากร ด้านภูมิศาสตร์ และด้านวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน
- 4) เมืองสุราษฎร์ธานีมีทิศทางการขยายตัวไปในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลวัดประดู่

อุปสรรค (Threat : T)

- 1) สภาพภูมิศาสตร์เป็นที่ราบลุ่ม ทำให้เกิดน้ำท่วมทุกปีในบางพื้นที่
- 2) การขยายตัวของชุมชนและการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรในเขตตำบลส่งผลให้ประชาชนมีระดับความต้องการในการบริการสาธารณะเพิ่มมากขึ้น ทำให้ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง
- 3) การเคลื่อนย้ายแรงงานและความซับซ้อนด้านโครงสร้างประชากร ส่งผลกระทบต่อปัญหาสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ยาเสพติด ปัญหาสังคม

- 4) การขยายตัวของสังคมเมืองอย่างรวดเร็วทำให้เกิดปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน
- 5) ประชาชนมีรายได้จากการประกอบอาชีพเสริมน้อย
- 6) ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชากร

กระบวนการทางยุทธศาสตร์เทศบาลตำบลวัดประดู่ โดยวิธีการ SWOT matrix – TOWS matrix

S - O กลยุทธ์เชิงรุก Supports an aggressive strategy - มุ่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทั้งทางน้ำและทางบก เพื่อตอบสนองการขยายตัวของชุมชนเมือง การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ - ปรับปรุงและพัฒนาสิ่งแวดล้อม การขุดลอกคูคลอง ทางระบายน้ำเพื่อรองรับสังคมเมืองและการขยายตัวทางเศรษฐกิจ - ส่งเสริมการรวมกลุ่มของประชาชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน พัฒนาอาชีพและส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชุมชน สร้างความเป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ - พัฒนาระบบสารสนเทศและการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการพัฒนางาน	W - O กลยุทธ์เชิงแก้ไข Supports a diversifying strategy - พัฒนาศักยภาพบุคลากรของ อบท. ให้มีความรู้สอดคล้องกับหน้าที่ความรับผิดชอบ - ส่งเสริมและสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชน - เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงสวัสดิการและบริการของรัฐในประชากรทุกกลุ่มอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม - พัฒนาระบบรักษาความปลอดภัยและเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็ง
S - T กลยุทธ์เชิงป้องกัน Supports a defensive strategy - พัฒนาระบบการจัดการน้ำในพื้นที่ราบลุ่มและคูคลอง - พัฒนาระบบบริการสาธารณะในด้าน การศึกษา สาธารณสุข สวัสดิการสังคม และความปลอดภัยใน ชีวิตและทรัพย์สิน	W - T กลยุทธ์เชิงรับ Support a turnaround – oriented strategy - สร้างความเข้มแข็งให้สถาบันครอบครัว ชุมชนและสังคมเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่เยาวชน - มีแผนรองรับสถานการณ์ฉุกเฉิน - พัฒนาระบบสารสนเทศและข้อมูลพื้นฐานของเทศบาล

การประเมินสถานการณ์สภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้อง

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1) มีเส้นทางคมนาคมในพื้นที่เทศบาลที่เป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ร้อยละ ๗๐ เป้าหมายคือต้องการให้ได้มากกว่านี้หรือร้อยละ 100 โดยผู้บริหารมีนโยบายที่จะดำเนินการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กทุกสาย ปัญหา คือ เทศบาลไม่มีงบประมาณเพียงพอในการดำเนินการ การแก้ปัญหา คือ จะต้องชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชนถึงการพัฒนา ว่าต้องดำเนินการแบบค่อยเป็นค่อยไปตามงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด

2) การขยายเขตไฟฟ้า ปัจจุบันมีไฟฟ้าใช้เกือบทุกครัวเรือน คิดเป็น 99.99 เปอร์เซ็นต์ ปัญหาคือไฟฟ้าส่องสว่างทางหรือที่สาธารณะยังไม่สามารถดำเนินการครอบคลุมพื้นที่ได้ทั้งหมด เนื่องจากต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการและต้องรอการประมาณราคาจากการไฟฟ้า การแก้ปัญหาคือ จะต้องชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชนถึงการพัฒนา ว่าต้องดำเนินการแบบค่อยเป็นค่อยไปตามงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด

2. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า ประชากรส่วนใหญ่ทำการเกษตร ร้อยละ 70 เช่น การปลูกผลไม้ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน เลี้ยงสัตว์ ตามลำดับ รายได้ส่วนมากมาจากการทำการเกษตร และมีรายได้จากสัตว์เลี้ยงไม่มาก ชุมชนในเขตเทศบาลบางชุมชนส่วนมากมีอาชีพค้าขาย มีห้างร้าน ร้านค้า ทำให้มีรายได้มากจากการค้าขาย

3. ด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านการศึกษาจากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า ประชากรอายุ ๑๕ - ๖๐ ปีเต็ม ร้อยละ ๙๙ อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดเลขอย่างง่ายได้ เด็กอายุ ๖ - ๑๔ ปี ร้อยละ ๑๐๐ ได้รับการศึกษาภาคบังคับ ๙ ปี ได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ หรือเทียบเท่า ด้านการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ปัญหาคือ ยังไม่สามารถที่จะแข่งขันกับโรงเรียนในเมือง ได้ การแก้ปัญหาของเทศบาล จัดอุปกรณ์เรียนการสอนให้มีความพร้อมทุกด้าน ส่งเสริมการเรียนด้านภาษาให้กับเด็ก ได้จัดกิจกรรมให้กับเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การสนับสนุนอาหารเสริม นม อาหารกลางวัน ให้กับทางโรงเรียนในเขตพื้นที่ และร่วมกันจัดกิจกรรมต่างๆ กับทางโรงเรียน

4. ด้านสังคม

1) ประชาชนมีอาชีพที่มั่นคง มีการรวมตัวภายในชุมชน แต่อาจจะมีปัญหาบ้างเนื่องจากมีคนต่างถิ่นย้ายเข้ามาอยู่มากขึ้น ทำให้ชุมชนขาดความผูกพัน ครอบครัวขาดความใกล้ชิดอันเนื่องมาจากความจำเป็นทางเศรษฐกิจเทศบาลได้ดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมและเกิดความรัก ความสามัคคีร่วมกัน

2) ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า ครัวเรือนมีการป้องกันอุบัติภัยอย่างถูกวิธี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน วิธีการแก้ปัญหของเทศบาลที่สามารถดำเนินการได้ตามอำนาจหน้าที่และงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด คือการติดตั้งกล้องวงจรปิดในจุดที่เป็นที่สาธารณะ

5. ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

1) ด้านสุขภาพและสาธารณสุขจากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า ประชาชนส่วนมากมีสุขภาพที่ดี มีการคัดกรองสุขภาพให้กับประชาชนกลุ่มเสี่ยง โรคที่มักเกิดแก่ประชากรในชุมชน เช่นกัน ได้แก่ โรคความดัน เบาหวาน โรคไข้เลือดออก มือ-ปาก-เท้าในเด็ก และโรคอื่นๆ อีกมาก มีสถิติเข้ารับการรักษายาบาล ปัญหาคือประชาชนบางรายไม่ยอมไปคัดกรองหรือตรวจสุขภาพประจำปี การแก้ไขปัญหาคือ เทศบาลและหน่วยงานสาธารณสุข โรงพยาบาล ได้จัดกิจกรรมร่วมมือกันรณรงค์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ซึ่งก็ได้ผลในระดับหนึ่ง ประชาชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี แต่ต้องเป็นการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี สำหรับเด็กแรกเกิด - ๖ ปี ผู้ปกครองสามารถเลี้ยงดูตรงตามเกณฑ์มาตรฐาน จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน บางครัวเรือนไม่ได้กินอาหารที่ถูกสุขลักษณะ การใช้ยาเพื่อบำบัดอาการเจ็บป่วยที่ไม่เหมาะสม การออกกำลังกายยังไม่สม่ำเสมอ และประชากรส่วนมากไม่ได้รับการตรวจสุขภาพ ปัญหาเหล่านี้เทศบาลพยายามอย่างยิ่งที่จะแก้ไข โดยร่วมมือกับโรงพยาบาล สาธารณสุข จัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญห

2) ในพื้นที่ของเทศบาลส่วนมากเป็นพื้นที่สำหรับเพาะปลูก ที่อยู่อาศัย ร้านค้า

สถานประกอบการ ตามลำดับ และมีพื้นที่เพียงเล็กน้อยที่เป็นพื้นที่สาธารณะ ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ได้แก่ ดิน น้ำ ต้นไม้ อากาศที่ไม่มีมลพิษ ปัญหาด้านขยะ เมื่อชุมชนแออัดขยะก็มากขึ้น การแก้ไขปัญหา เทศบาลได้จัดทำโครงการเพื่อแก้ปัญหาให้กับประชาชนและเป็นไปตามความต้องการของประชาชน เช่น โครงการ Zero Waste โครงการปลูกต้นไม้ในวันสำคัญต่างๆ ในพื้นที่ของตนเองและที่สาธารณะรวมทั้งปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ของเมืองให้ร่มรื่นสวยงาม ให้เป็นเมืองน่าอยู่ เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน ฯลฯ

6. ด้านการบริหารจัดการที่ดี

ด้านการบริหาร ได้มีการพัฒนาคณะผู้บริหาร สมาชิกสภา พนักงานเทศบาลและพนักงานจ้าง ให้มีความรู้ ประสิทธิภาพ คุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงานโดยจัดส่งให้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในรูปการประชาคมทั้งในระดับหมู่บ้าน ตำบล มีการแนะนำให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการบริหารกิจการของเทศบาล การบริหารการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

2. การกำหนดนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง

1. กำหนดให้การบริหารความเสี่ยงเป็นความรับผิดชอบของพนักงานในทุกระดับชั้นที่ต้องตระหนักถึงความเสี่ยงที่มีในการปฏิบัติงานในหน่วยงานของตนและองค์กร โดยให้ความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงด้านต่างๆ ให้อยู่ใน ระดับที่เพียงพอและเหมาะสม

2. ให้มีกระบวนการบริหารความเสี่ยงองค์กรที่เป็นไปตามมาตรฐานที่ดีตามแนวปฏิบัติสากล เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบกับการดำเนินงานของเทศบาลอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการพัฒนาและมีการปฏิบัติงานด้านการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรในทิศทางเดียวกันโดยนำระบบการบริหารความเสี่ยงมาเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจ การวางแผนกลยุทธ์แผนงาน และการดำเนินงานของผู้บริหาร ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างเทศบาลตำบลวัดประดู่รวมถึงการมุ่งเน้นให้บรรลุดูวัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ ที่กำหนดไว้ เพื่อสร้างความเป็นเลิศในการปฏิบัติงานและสร้างความเชื่อมั่นของผู้เกี่ยวข้อง

3. มีการกำหนดแนวทางป้องกันและบรรเทาความเสี่ยงจากการดำเนินงานของเทศบาล เพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายหรือความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงการติดตามและประเมินผลการบริหารความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกระบวนการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลและสนับสนุนให้บุคลากรทุกระดับสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารการบริหารความเสี่ยงอย่างทั่วถึง ตลอดจนการจัดระบบการรายงานการบริหารความเสี่ยงให้ผู้บริหาร ปลัดองค์เทศบาลตำบล หัวหน้าสำนักปลัด เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. การระบุความเสี่ยง

การระบุความเสี่ยงในกระบวนการปฏิบัติงาน หรือกิจกรรม เป็นการพิจารณาว่ามีสิ่งใดหรือเหตุการณ์ใดที่อาจเป็นปัญหาอุปสรรค ซึ่งอาจทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของงานกิจกรรมและกระบวนการที่ได้ปฏิบัติอยู่ ทั้งในส่วนของงานตามภารกิจประจำและงานตามนโยบายว่า ตอบสนองและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจของหน่วยงานรวมถึงคาดคะเนผลผลิต และผลลัพธ์ของแต่ละงานกิจกรรมว่าจะเกิดผลในทางใดโดยพิจารณาได้จากกระบวนการหรือกิจกรรมที่มีความสำคัญของข้อมูลสถิติของความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตและจากการระดมความคิดเห็นของบุคลากรภายในหน่วยงานจากนั้นระบุปัจจัยเสี่ยง คือ สาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยง ทั้งนี้ในการระบุความเสี่ยงจะต้องพิจารณาแหล่งที่มาของปัจจัยเสี่ยงทั้ง 2 ด้านคือ ปัจจัยเสี่ยงภายใน และภายนอก

3.1) ปัจจัยเสี่ยงภายใน หมายถึง ความเสี่ยงที่สามารถควบคุมได้โดยองค์กร เช่น โครงสร้างองค์กร วัฒนธรรมองค์กร นโยบายการบริหารจัดการ กระบวนการปฏิบัติงาน ความรู้ความสามารถและทักษะของบุคลากร ความเพียงพอของข้อมูล และเทคโนโลยีสำหรับการให้บริการ เป็นต้น

3.2) ปัจจัยเสี่ยงภายนอก หมายถึง ความเสี่ยงที่ไม่สามารถควบคุมได้โดยองค์กร เช่น ภาวะการแข่งขัน กระแสสังคม การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การเมือง สภาวะเศรษฐกิจ สังคม กฎหมาย ภัยธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

แนวทางในการระบุความเสี่ยง

1. ศึกษา และพิจารณาถึงเหตุการณ์ที่จะทำให้เกิดบรรลุมิติวัตถุประสงค์ต่าง ๆ โดยพิจารณาทั้งปัจจัยทั้งภายในและภายนอก เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว หรือคาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

2. พิจารณาถึงผลที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยงสรุปประเด็นเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นซึ่งมีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ และสาเหตุของเหตุการณ์หรือความเสี่ยงดังกล่าว ให้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อหารือร่วมกัน หากเหตุการณ์ที่มีผลกระทบในเชิงลบถือเป็นความเสี่ยงที่ต้องประเมินและจัดการความเสี่ยงนั้น สำหรับเหตุการณ์ที่มีผลกระทบในเชิงบวกเป็นโอกาสซึ่งควรนำไปพิจารณาอีกครั้งในกระบวนการกำหนดวัตถุประสงค์ และกลยุทธ์ในการดำเนินงานต่อไปทั้งนี้ ต้องระบุสาเหตุของความเสี่ยงด้วยทุกครั้งโดยระบุให้ครบทุกสาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยงดังกล่าวเพื่อให้สามารถกำหนดแผนจัดการความเสี่ยงให้ได้ตรงกับสาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยง และสามารถลดความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. พิจารณาประเภทความเสี่ยง

- ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk : S) หมายถึง ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อกิจทาง หรือ ภารกิจหลักขององค์กร หรือมีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรเนื่องมาจากการเมือง เศรษฐกิจ ความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ภายนอก ผู้ใช้บริการ ฯลฯ หรือความเสี่ยงที่เกิดจากการกระบวนการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ผิดพลาด รวมถึงความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนดำเนินงาน และนำไปปฏิบัติไม่เหมาะสม หรือไม่สอดคล้องกับปัจจัยภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก อันส่งผลกระทบต่อการบรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ หรือสถานะขององค์กร

- ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk : O) หมายถึง ความเสี่ยงเนื่องจากการปฏิบัติงานภายในองค์กร อันเกิดจากกระบวนการ บุคลากร ความเพียงพอของข้อมูล ส่งผลกระทบต่อการทำงานขององค์กร เช่น ขาดการบริหารโครงการที่ดี ขาดบุคลากรที่มีคุณภาพ การใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไม่เต็มประสิทธิภาพ เป็นต้น

- ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk : F) หมายถึง ความเสี่ยงเกี่ยวกับสถานะและการดำเนินงานทางการเงิน เช่น การเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามแผน งบประมาณถูกตัด งบประมาณที่ได้รับไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ของภารกิจที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้การจัดสรรไม่พอเพียง จนกระทบการดำเนินงานขององค์กรในการบรรลุเป้าหมายตามพันธกิจ เนื่องมาจากการขาดการจัดหาข้อมูล การวิเคราะห์ การวางแผน การควบคุม และการจัดทำรายงานเพื่อนำมาใช้ในการบริหารการเงินได้อย่างถูกต้อง

- ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ (Compliance Risk : C) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการละเมิดหรือไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ ข้อสัญญา และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์กร เช่น การทุจริต การไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขสัญญา การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับผลกระทบสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ องค์กรสามารถแบ่งประเภทของความเสี่ยงเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม เช่น ด้านการทุจริต/คอร์รัปชัน ด้านความหยุดชะงักของการดำเนินงาน ด้านการเปลี่ยนแปลงจากสภาพอากาศ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

4. การประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยง เป็นการวิเคราะห์หาสาเหตุของความเสี่ยง และผลกระทบของความเสี่ยง โดยประเมินจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบของความเสี่ยง (ความรุนแรง/ความเสียหายทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) โดยอาจพิจารณาถึงผลกระทบทางด้านชื่อเสียงขององค์กร ด้านผู้รับบริการ ด้านบุคลากร ด้านเวลา ด้านความสำเร็จของงาน/กิจกรรมด้านผลประโยชน์ทับซ้อน การให้หรือรับสินบน เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง

4.1 กำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน กำหนดเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยง ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) คือ ความเป็นไปได้หรือความถี่ที่จะเกิดความเสี่ยง ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) คือ ระดับของความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อเป้าหมายตามภารกิจ เป็นการพิจารณาระดับความรุนแรงและมูลค่าความเสียหายจากความเสี่ยงที่คาดว่าจะได้รับและระดับของความเสี่ยง (Risk Matrix) โดยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมในการดำเนินงานและลักษณะของผลจากการดำเนินงาน ซึ่งสามารถกำหนดได้ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	ความถี่ในการเกิดเหตุการณ์	ความน่าจะเป็นในการเกิดเหตุการณ์	ความน่าจะเป็นในการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนการให้หรือรับสินบน
1	น้อยมาก	5 ปีต่อครั้ง	ไม่มีโอกาสเกิดขึ้นเลย (0 - 20%)	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นยาก
2	น้อย	2-3 ปีต่อครั้ง	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้น น้อยมาก (มากกว่า 20-40%)	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้น น้อยครั้ง
3	ปานกลาง	1 ปีต่อครั้ง	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้น ปานกลาง (มากกว่า 40-60%)	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้น บางครั้ง
4	สูง	1-6 เดือนต่อครั้งแต่ไม่เกิน 5 ครั้ง	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นมาก (มากกว่า 60-80%)	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้น บ่อยครั้ง
5	สูงมาก	1 เดือนต่อครั้งหรือมากกว่า	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นสูง มาก (มากกว่า 80-100%)	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้น ประจำ

เกณฑ์การประเมินระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ	ผลกระทบ	ผลกระทบต่อ			
		ทรัพย์สิน	องค์กร	ค่าเป้าหมาย	ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน การให้หรือรับสินบน
1	น้อยมาก	ไม่มีการ สูญเสีย	ไม่ส่งผลกระทบหรือส่งผลกระทบระดับบุคคล	เป้าหมายความสำเร็จ ต่ำกว่า 30%	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานนานๆ ครั้ง
2	น้อย	สูญเสีย เล็กน้อย	ส่งผลกระทบในระดับ หน่วยงาน	เป้าหมายความสำเร็จ 30% - 49.99%	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
3	ปานกลาง	สูญเสียปาน กลาง	ส่งผลกระทบระดับ หน่วยงาน	เป้าหมายความสำเร็จ 50% - 69.99%	สร้างบรรยากาศ ในการทำงานที่ไม่เหมาะสม
4	สูง	สูญเสีย ค่อนข้างมาก	ส่งผลกระทบระดับกรม	เป้าหมายความสำเร็จ 70% - 85%	ถูกลงโทษทางวินัย อย่างไม่ร้ายแรง
5	สูงมาก	สูญเสียมาก	ส่งผลกระทบไปยัง ภายนอกกรม	เป้าหมายความสำเร็จ มากกว่า 85%	ถูกลงโทษทางวินัยร้ายแรง

ในการประเมินความเสี่ยงควรระบุเหตุผลและข้อมูลประกอบในการประเมินระดับเกณฑ์ดังกล่าว เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนต่อการเลือกระดับความเสี่ยงและใช้เป็นข้อมูลเปรียบเทียบในการประเมินระดับความเสี่ยง ภายหลังการจัดการความเสี่ยง เมื่อทำการประเมินระดับของความเสี่ยงทั้งในโอกาสและความรุนแรงที่เกิดขึ้นแล้วให้ทำการคำนวณระดับของความเสี่ยงที่เหลืออยู่ด้วยสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{ระดับโอกาส} \times \text{ระดับความรุนแรง}$$

ระดับความเสี่ยง (Risk Matrix) พิจารณาตามเกณฑ์ในการจัดการความเสี่ยง สามารถกำหนดได้หลายระดับและตามแต่ช่วงคะแนนที่กำหนด ตามตัวอย่างกำหนดที่ 5 ระดับ ดังนี้

ลำดับ ความ เสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน	เขตสี (zone)
1	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	20 - 25 คะแนน	แดง
2	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	10 - 16 คะแนน	ส้ม
3	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	4 - 9 คะแนน	เหลือง
4	ความเสี่ยงระดับน้อย (Low Risk : L)	2 - 3 คะแนน	เขียว
5	ความเสี่ยงระดับน้อยมาก (Least Risk : L)	1 คะแนน	ฟ้า

4.2) การประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง เป็นการนำความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงแต่ละปัจจัยที่ระบุไว้มาประเมินโอกาส (Likelihood) ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงต่างๆ และประเมินระดับความรุนแรงหรือมูลค่าความเสียหาย (Impact) จากความเสี่ยง เพื่อให้เห็นถึงระดับของความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ทำให้สามารถกำหนดการควบคุมความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานสามารถวางแผนและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างถูกต้องภายใต้งบประมาณกำลังคน หรือเวลาที่มีจำกัด โดยอาศัยมาตรฐานที่กำหนดไว้ข้างต้น

ขั้นตอนในการประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง

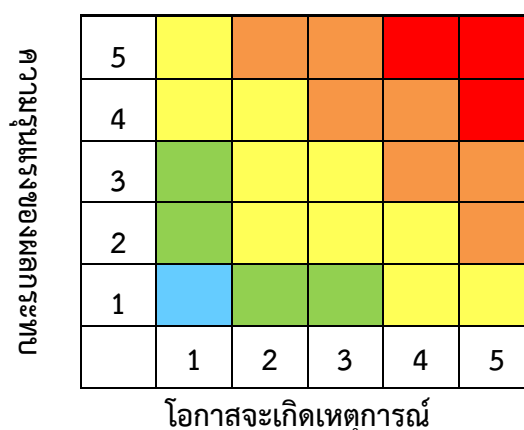
- พิจารณาโอกาส/ความถี่ในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood) ว่ามีโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดขึ้น มากน้อยเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

- พิจารณาความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยง (Impact) ที่มีผลต่อองค์กร/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ว่ามีระดับความรุนแรง หรือมีความเสียหายเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

4.3) การวิเคราะห์ความเสี่ยง เมื่อพิจารณาโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์ (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้ว ให้นำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบของความเสี่ยงต่อองค์กร/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ว่าก่อให้เกิดระดับของความเสี่ยงในระดับใด

4.4) การจัดลำดับความสำคัญในการจัดการความเสี่ยง เมื่อได้ค่าระดับความเสี่ยงแล้ว นำมาจัดลำดับความรุนแรงของความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อองค์กร/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม เพื่อพิจารณา กำหนดวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงของแต่ละสาเหตุของความเสี่ยงที่สำคัญให้เหมาะสม โดยพิจารณาจากระดับของความเสี่ยงที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบของความเสี่ยง (Impact) ความรุนแรง/ความเสียหายทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน ที่ประเมินได้โดยจัดเรียงลำดับจากระดับต่าง ๆ จากระดับความเสี่ยงน้อยมาก น้อย ปานกลาง สูง สูงมาก และเลือกความเสี่ยงตามที่กำหนดมาจัดลำดับความสำคัญในการจัดการความเสี่ยงภายหลังจากที่ได้ประเมินความเสี่ยงมาแล้ว เช่น ความเสี่ยงที่มีระดับสูงมากและสูงมาจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

แผนภูมิความเสี่ยง

กรอบการกำหนดระดับความเสี่ยงตามเขตสี (zone)

จากแผนภูมิความเสี่ยงจะเห็นได้ว่า ได้มีการจัดระดับความเสี่ยงตามเขตสี (Zone) ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ซึ่งจะได้เชื่อมโยงไปสู่การควบคุม/การจัดการความเสี่ยงทั้งในปัจจุบัน และที่จะได้มีการกำหนดเพิ่มเติมตามนโยบายการบริหารความเสี่ยง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	เขตสี (zone)	มาตรการในปัจจุบัน	มาตรการเพิ่มเติม
ระดับน้อยมาก	ฟ้า 	มาตรการในการจัดการความเสี่ยงในปัจจุบันอาจเพียงพอแล้วให้ติดตามการดำเนินการเป็นระยะ ๆ	ไม่จำเป็นต้องมีมาตรการจัดการความเสี่ยงเพิ่มเติมอีก หรืออาจมีได้หากไม่ใช้ทรัพยากรเพิ่มเติม หรือมีแผนงานอื่นรองรับอยู่แล้ว
ระดับน้อย	เขียว 	มาตรการในการจัดการความเสี่ยงในปัจจุบันอาจเพียงพอแล้วให้ติดตามการดำเนินการเป็นระยะ ๆ	ไม่จำเป็นต้องมีมาตรการจัดการความเสี่ยงเพิ่มเติมอีก หรืออาจมีได้หากไม่ใช้ทรัพยากรเพิ่มเติม หรือมีแผนงานอื่นรองรับอยู่แล้ว
ระดับปานกลาง	เหลือง 	ต้องเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่องและอาจเพิ่มเติมความเข้มข้นในการดำเนินการตามมาตรการในปัจจุบัน	ไม่จำเป็นต้องมีมาตรการจัดการความเสี่ยงเพิ่มเติมอีก หรืออาจมีได้หากไม่ใช้ทรัพยากรเพิ่มเติมหรือมีแผนงานอื่นรองรับอยู่แล้ว
ระดับสูง	ส้ม 	ต้องเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่องและอาจเพิ่มเติมความเข้มข้นในการดำเนินการตามมาตรการในปัจจุบัน	จำเป็นต้องมีการเพิ่มเติมมาตรการโดยหากมีข้อจำกัดในด้านทรัพยากรในการจัดการความเสี่ยง ให้มีความสำคัญในระดับรอง
ระดับสูงมาก	แดง 	ต้องเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่องและอาจเพิ่มเติมความเข้มข้นในการดำเนินการตามมาตรการในปัจจุบัน	จำเป็นต้องมีการเพิ่มเติมมาตรการโดยหากมีข้อจำกัดในด้านทรัพยากรในการจัดการความเสี่ยง ให้มีความสำคัญในระดับที่สูงกว่า และผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการติดตามการดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง

5. การตอบสนองความเสี่ยง

5.1) **การประเมินผลการจัดการความเสี่ยง การควบคุมที่มีอยู่** เป็นการประเมินกิจกรรมที่กำหนดขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยควบคุมความเสี่ยง หรือปัจจัยเสี่ยง ที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร/หน่วยงาน ซึ่งกิจกรรมการควบคุมดังกล่าว หมายถึง กระบวนการ วิธีการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่จะทำให้นั่นใจได้ว่าผู้รับผิดชอบแต่ละกิจกรรมได้ดำเนินการสอดคล้องกับทิศทางที่ต้องการ สามารถช่วยป้องกันและชี้ให้เห็นถึงความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ได้

หลังจากประเมินความเสี่ยงและจัดลำดับความเสี่ยงแล้ว ขั้นตอนต่อไป คือ การวิเคราะห์การจัดการหรือควบคุมเดิมที่มีอยู่ก่อนว่าได้มีการจัดการควบคุมเพื่อช่วยลดความเสี่ยงไว้อย่างไร รวมทั้งพิจารณาด้วยว่าการจัดการหรือควบคุมที่ได้กำหนดไว้แล้วนั้น ได้มีการนำมาปฏิบัติด้วยหรือไม่ และได้ผลเป็นอย่างไรซึ่งการดำเนินการดังกล่าว ดำเนินการภายหลังจากการที่ได้ระดับความเสี่ยงและจัดลำดับความเสี่ยงแล้ว ให้นำความเสี่ยงมาประเมินผลการควบคุมและการจัดการที่มีอยู่ว่ามีประสิทธิผลเพียงพอหรือไม่ และสามารถลดหรือควบคุมความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ต้องปรับปรุง ดังนี้

- กรณีเพียงพอ หมายถึง ลด/ควบคุมความเสี่ยงลงสู่ระดับที่ยอมรับได้
- กรณีต้องปรับปรุง หมายถึง ไม่สามารถลด/ควบคุมความเสี่ยงได้

5.2) **การจัดการความเสี่ยง** เป็นกระบวนการดำเนินการต่าง ๆ โดยลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหาย เพื่อให้ระดับความเสี่ยงและผลกระทบของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยพิจารณาต้นทุนการจัดการความเสี่ยงและผลประโยชน์ที่จะได้รับ โดยมีทางเลือกที่จะจัดการกับความเสี่ยงอยู่ด้วยกัน 4 วิธี

- กรณียอมรับความเสี่ยง หมายถึง เป็นความเสี่ยงที่ยอมรับให้มีความเสี่ยงได้ เพราะต้นทุนการจัดการความเสี่ยงสูงอาจไม่คุ้มกับผลประโยชน์ที่อาจจะเกิดขึ้น หรือเป็นความเสี่ยงที่มีสาเหตุจากปัจจัยภายนอกที่อยู่เหนือการควบคุม และไม่อาจเลือกใช้วิธีอื่นได้ แต่ควรมีมาตรการติดตามอย่างใกล้ชิดเพื่อรองรับผลที่เกิดขึ้นหรือเป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

- กรณีหลีกเลี่ยงความเสี่ยง หมายถึง เป็นความเสี่ยงที่ยอมรับไม่ได้ มีผลกระทบกับองค์กร แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม หรือกระบวนการอย่างสูง ซึ่งไม่สามารถจัดการได้ด้วยวิธีอื่น โดยอาจควบคุมได้ด้วยการยกเลิก/ปรับเปลี่ยน เป้าหมาย/โครงการ/งานหรือกิจกรรม

- กรณีถ่ายโอนความเสี่ยง หมายถึง เป็นความเสี่ยงที่ยอมรับไม่ได้ ต้องดำเนินการถ่ายโอนความเสี่ยงให้ผู้อื่น เช่น จ้างบุคคลภายนอก เป็นต้น โดยอาจเป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับความเสี่ยงที่มีขนาดความรุนแรงมาก เช่น ความเสี่ยงเกี่ยวกับภัยธรรมชาติ/วินาศภัย ความเสี่ยงที่ต้องดำเนินการในเรื่องที่ไม่มีความชำนาญ ความเสี่ยงที่ต้องปฏิบัติงานที่มีปริมาณมากในเวลาอันจำกัด เป็นต้น

- กรณีควบคุม/ลดความเสี่ยง หมายถึง เป็นความเสี่ยงที่ยอมรับไม่ได้ ต้องหาแนวทางการควบคุมทั้งโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายในและอยู่ภายใต้การควบคุมขององค์กร ได้แก่ การควบคุมภายใน หรือเป็นความเสี่ยงที่ยอมรับไม่ได้ ต้องหาแนวทาง การควบคุมทั้งโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอกและมีได้อยู่ภายใต้การควบคุมขององค์กร ได้แก่ แผนรองรับ/มาตรการ

6. การติดตามและทบทวน

การติดตามและทบทวน ตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยง รวมทั้งปัญหา/อุปสรรคและแนวทางแก้ไข โดยอาจติดตามเป็นรายไตรมาส ติดตามเป็นรอบ 6 เดือน 9 เดือน และ 12 เดือน ตามที่องค์กรเห็นความเหมาะสม เพื่อให้มั่นใจว่าแผนการบริหารความเสี่ยงนั้นมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสาเหตุของความเสี่ยงที่มีผลต่อความสำเร็จ ความรุนแรงของผลกระทบ วิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง รวมถึงค่าใช้จ่ายในการจัดการมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีเป้าหมายในการติดตามผล คือ

6.1 เป็นการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมกับวิธีการจัดการความเสี่ยง รวมทั้งติดตามผลการจัดการความเสี่ยงที่ได้มีการดำเนินการไปแล้วว่าบรรลุผลของการบริหารความเสี่ยงหรือไม่

6.2 เป็นการติดตามความคืบหน้าของมาตรการที่เป็นการทำเพิ่มเติมว่าแล้วเสร็จตามกำหนดหรือไม่ สามารถลดโอกาสหรือผลกระทบของความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือไม่วิธีการจัดการความเสี่ยงใดมีประสิทธิภาพก็ได้ดำเนินการต่อไป หรือวิธีการใดควรปรับเปลี่ยน และนำผลการติดตามไปรายงานให้ผู้บริหารทราบตามแบบรายงานที่ได้จัดทำโดยกำหนดติดตามในการรายงานนอกจากจะรายงานตามแบบฟอร์มที่กำหนดแล้ว ต้องมีการติดตามผลจากการปฏิบัติงานและการบริหารงานตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดด้วย

6.3 เป็นการทบทวนแผนและรายงานผลผลตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยวิเคราะห์และประเมินการบริหารจัดการความเสี่ยง รวมทั้งกิจกรรมหรือการจัดการที่ได้มีการดำเนินการในงวดที่ผ่านมาว่ามีประสิทธิผลหรือไม่ ถ้ายังมีความเสี่ยงเหลืออยู่ หรือพบความเสี่ยงที่เกิดขึ้นใหม่ เช่น จากการปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อม วิธีการปฏิบัติงาน เป็นต้น เพื่อใช้ในการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในงวดถัดไป

7. การสื่อสารและการรายงาน

การสื่อสารและการรายงานตามนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงและการกำหนดเกณฑ์เพื่อใช้ในการพิจารณาข้อมูลที่จะนำมาบริหารจัดการความเสี่ยง รวมถึงการพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และสอดคล้องกัน ทั้งวัตถุประสงค์ในแต่ละระดับและและการทำงานต่าง ๆ ขององค์กร ทั้งนี้สามารถเตรียมข้อมูลต่าง ๆ ได้หลายวิธีการ ดังนี้

1. พิจารณาข้อมูลกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบตามประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรในแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. พิจารณาว่าโครงการที่จัดทำขึ้นในปีงบประมาณตอบสนองยุทธศาสตร์ใด กลยุทธ์ แผนงาน แนวทางการพัฒนาใดตามที่กำหนดในข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติในปีงบประมาณ

3. พิจารณางานประจำตามหน้าที่ โครงการและภารกิจของสำนัก/กอง ที่กำหนด ในแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานตามที่ปรากฏในข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติในปีงบประมาณ

4. พิจารณาถึงวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม ตัวชี้วัด (ถ้ามี) และเป้าหมายของการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมที่สนับสนุนยุทธศาสตร์

5. ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงแต่ละประเภทตามที่กำหนดและปัจจัยเสี่ยง โดยการระบุความเสี่ยงและประเมินความเสี่ยงว่าอยู่ระดับใดตามที่ได้กำหนด

6. กำหนดวิธีการตอบสนองความเสี่ยงตามความเสี่ยงและระดับความเสี่ยงที่วิเคราะห์ได้

7. จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง สำหรับความเสี่ยงที่ยังยอมรับไม่ได้หรือต้องการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยกำหนดเป็นแผนงาน/กิจกรรม/ขั้นตอน/การปฏิบัติงาน โดยกำหนดผู้รับผิดชอบและระยะเวลาการดำเนินงาน

8. ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยง ความคืบหน้า ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขปัญหา (ถ้ามี) ตามที่ได้กำหนดนโยบายการติดตามไว้ เช่น รายไตรมาส เป็นต้น

9. รายงานผลตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงต่อผู้บริหารให้รับทราบ

10. พิจารณาทบทวนแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยสรุปผลการดำเนินงานภายหลังจากที่ได้ดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงแล้วว่าจะระดับความเสี่ยงปัจจุบันอยู่ในระดับใด จำเป็นจะต้องนำไปดำเนินการในในปีงบประมาณต่อไปหรือไม่อย่างไร

11. รายงานสรุปผลต่อผู้บริหารให้รับทราบ

ทั้งนี้ การพิจารณาแผนงาน โครงการ ภารกิจงาน กิจกรรม ก่อนการดำเนินการอาจพิจารณา แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมตามภารกิจที่มีความสำคัญ โดยกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณา เพื่อพิจารณาคัดเลือกแผนงาน/โครงการ เพื่อนำมาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง โดยวิเคราะห์จากความสำคัญของแผนงาน/โครงการ เช่น โครงการเชิงยุทธศาสตร์, โครงการ Flagship, โครงการตามนโยบายที่สำคัญ, โครงการที่มีงบประมาณสูง เป็นต้น โดยการกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกแผนงาน/โครงการที่สำคัญ เช่น ความสอดคล้องกับกลยุทธ์ในประเด็นยุทธศาสตร์ การส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของนโยบาย (แผนงาน/โครงการสำคัญ) ตามยุทธศาสตร์องค์กร จำนวนวงเงินงบประมาณ เป็นต้น เพื่อคัดกรองเฉพาะเรื่องที่สำคัญในขั้นต้นก่อน แต่ทั้งนี้หากดำเนินการเช่นนี้ แผนงาน โครงการ ภารกิจงาน กิจกรรมอื่น ๆ ที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์การพิจารณาจะต้องดำเนินการให้อยู่ในระบบประเมินผลการควบคุมภายในด้วย เพื่อให้ครอบคลุมในการพิจารณาถึงความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร

บทที่ 4

แผนบริหารจัดการความเสี่ยง

เทศบาลตำบลท่าพญา อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ได้วิเคราะห์ความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงแต่ละปัจจัยจากรายประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลวัดประดู่ ซึ่งการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO (Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission) ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หมวด 2 มาตรา 16 (1) ประกอบกับระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อแจ้งแนวทางพัฒนาท้องถิ่น รับทราบปัญหาความต้องการประเด็นการพัฒนาและประเด็นที่เกี่ยวข้องตลอดจนความช่วยเหลือทางวิชาการและแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เพื่อนำมากำหนดแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยให้นำข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาจากหน่วยงานต่างๆ มาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการตามอำนาจหน้าที่ และพร้อมที่จะนำไปสู่การปฏิบัติและสามารถใช้ในการประสานแผนการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามนโยบายที่คณะผู้บริหารหวังที่จะทำให้เกิดการพัฒนาในท้องถิ่นและวิเคราะห์ความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนซึ่งเป็นความเสี่ยงที่มีระดับความสำคัญและมีผลกระทบสูงต่อการบริหารราชการ การวิเคราะห์ความเสี่ยงรายประเด็นยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลท่าพญาที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลท่าพญารายละเอียดการวิเคราะห์ประกอบด้วย 6 ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านคุณภาพชีวิตและสังคม
4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว
5. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการเมืองการบริหาร

กรอบแนวทางการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยง

การพิจารณาความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ที่อาจส่งผลกระทบต่อการบริหารราชการของเทศบาลตำบลท่าพญา

การพิจารณาความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ของแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมตามภารกิจที่มีความสำคัญ โดยกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกแผนงาน/โครงการ เพื่อนำมาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง โดยวิเคราะห์จากสำคัญของโครงการ เช่น โครงการเชิงยุทธศาสตร์, โครงการตามนโยบายที่สำคัญ, โครงการที่มีงบประมาณสูง เป็นต้น

การระบุและประเมินความเสี่ยง
(ตัวอย่าง) เทศบาลตำบล..... อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ยุทธศาสตร์ที่

โครงการ/กระบวนการ

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย

งบประมาณ 10,000 บาท

ตัวชี้วัดและเป้าหมาย ร้อยละ 50 ของเด็กเยาวชนและประชาชนมีจิตสำนึกอนุรักษ์ดูแลรักษาป่าไม้พื้นที่สีเขียวเด็กเยาวชนและประชาชนตระหนักเห็นความสำคัญของการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง

การระบุความเสี่ยง		การประเมินความเสี่ยง				วิธีการบริหาร ความเสี่ยง
ประเภท ความเสี่ยง	ความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับ ความเสี่ยง	จัดลำดับ ความเสี่ยง	
	1. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่มีความรู้ในการกำหนดมาตรฐานอาหารกลางวันที่เหมาะสมให้ถูกต้องตามหลักโภชนาการเท่าที่ควร	3	3	9	3	
	2. ประชาชนไม่ค่อยเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง	3	3	9	3	

การระบุและประเมินความเสี่ยง
(ตัวอย่าง) เทศบาลตำบล..... อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาเศรษฐกิจและอาชญากรรมความยากจน
 โครงการ/กระบวนการ ฝึกอบรมอาชีพระยะสั้น(น้ายาล้างจาน/น้ายาซักผ้า/ยาสระผม/สปา)
 วัตถุประสงค์/เป้าหมาย เพื่อส่งเสริมครัวเรือนได้มีการดำรงชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงลดรายจ่ายเพิ่ม
 รายได้แก่ครอบครัว
 งบประมาณ 7,500.00 บาท
 ตัวชี้วัดและเป้าหมาย ประชาชนร้อยละ 50 ลดภาระค่าใช้จ่ายและมีรายได้เพิ่มขึ้นชาวบ้านรวมตัวกันทำ
 กิจกรรมร่วมกันเสริมสร้างความสามัคคีในชุมชนลดค่าใช้จ่ายและมีรายได้เพิ่มขึ้น

การระบุความเสี่ยง			การประเมินความเสี่ยง			
ประเภท ความ เสี่ยง	รหัส ความเสี่ยง	ความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับ ความเสี่ยง	ลำดับ ความเสี่ยง
○	01-001-04	1. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่มีความรู้ในการกำหนด มาตรฐานอาหารกลางวันที่เหมาะสม ให้ถูกต้องตาม หลักโภชนาการเท่าที่ควร	3	3	9	3
		2. ประชาชนไม่ค่อยเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการ จัดซื้อจัดจ้าง	3	3	9	3

การระบุและประเมินความเสี่ยง
(ตัวอย่าง) เทศบาลตำบล..... อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาการกีฬาสู่ความเป็นเลิศและส่งเสริมการท่องเที่ยว
โครงการ/กระบวนการ แข่งขันกีฬานักเรียนเยาวชนและประชาชนทั่วไป
วัตถุประสงค์/เป้าหมาย เพื่อส่งเสริมและสร้างความสามัคคีของนักเรียน เยาวชนและประชาชนในตำบลได้
 แข่งขันกีฬาและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และมีสุขภาพแข็งแรง
งบประมาณ 120,000.00 บาท
ตัวชี้วัดและเป้าหมาย ร้อยละ 50 ของนักเรียน เยาวชนและประชาชนรู้จักแข่งขันกีฬาเป็นทีม นักกีฬามี
 ระเบียบวินัย นักเรียน เยาวชนและประชาชนรู้จักเคารพกฎกติกาการแข่งขันกีฬามี
 ความสามัคคี รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย

การระบุความเสี่ยง			การประเมินความเสี่ยง			
ประเภท ความ เสี่ยง	รหัส ความเสี่ยง	ความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับ ความเสี่ยง	ลำดับ ความเสี่ยง
○	01-001-04	1. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่มีความรู้ในการกำหนด มาตรฐานอาหารกลางวันที่เหมาะสม ให้ถูกต้องตาม หลักโภชนาการเท่าที่ควร	3	3	9	3
		2. ประชาชนไม่ค่อยเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการ จัดซื้อจัดจ้าง	3	3	9	3

**การตอบสนองความเสี่ยงและแผนบริหารจัดการความเสี่ยง
(ตัวอย่าง) เทศบาลตำบล..... อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565**

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาการศึกษาศึกษาและสังคมให้มีคุณภาพ
 โครงการ/กระบวนการ สนับสนุนค่าใช้จ่ายการบริหารสถานศึกษา (อาหารกลางวัน สพฐ.)
 วัตถุประสงค์/เป้าหมาย เพื่อให้เด็กเล็ก สพฐ.ได้รับอาหารกลางวันที่ถูกต้องเหมาะสมตามหลักโภชนาการ
 งบประมาณ 2,304,000.00 บาท
 ตัวชี้วัดและเป้าหมาย จัดซื้อจัดจ้างอาหารกลางวันแก่เด็ก สพฐ.

ประเภท ความเสี่ยง	รหัส ความเสี่ยง	ลำดับ ความเสี่ยง	กิจกรรมการควบคุมหรือการจัดการที่มีอยู่	การจัดการความเสี่ยง (ยอมรับ/หลีกเลี่ยง/ถ่าย โอน/ ลด ควบคุม)	ความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง ที่เหลืออยู่	วิธีการ/มาตรการจัดการ ความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ และระยะเวลา
○	01-001-04	3	1. กำชับให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านการศึกษา กำหนดมาตรฐานอาหารกลางวันให้เด็กได้รับ สารอาหารที่ถูกต้องครบ 5 หมู่ 2. สนับสนุนบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้รับการพัฒนา ศักยภาพด้านการจัดการอาหารและโภชนาการที่ เหมาะสมแก่เด็กแต่ละวัย 3. เน้นย้ำเจ้าหน้าที่ในเรื่องการประชาสัมพันธ์ ให้ ผู้ปกครองและประชาชนเข้าใจและสนใจในการมีส่วน ร่วมในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง	ควบคุม	-	1. จัดทำคำสั่งมีเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบ และ แบ่งหน้าที่ รับผิดชอบอย่างชัดเจน 2. ทำบันทึกข้อความเสนอผู้บริหาร เพื่อเข้าที่ประชุมประจำเดือน 3. จัดทำ สื่อสิ่งพิมพ์ แผ่นพับ วารสาร เน้นประชาสัมพันธ์ แจกจ่ายให้แก่ผู้ปกครองและ ประชาชน	กองการศึกษา ตค.64-กย.65

การตอบสนองความเสี่ยงและแผนบริหารจัดการความเสี่ยง
(ตัวอย่าง) เทศบาลตำบล..... อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

โครงการ/กระบวนการ รักษน้ำ รักษาป่า รักษาแผ่นดิน

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย เพื่อเสริมสร้างให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทำความเข้าใจต่อสิ่งแวดล้อม

งบประมาณ 10,000บาท

ตัวชี้วัดและเป้าหมาย ร้อยละ 50 ของเด็กเยาวชนและประชาชนมีจิตสำนึกอนุรักษ์ดูแลรักษาป่าไม้พื้นที่สีเขียวเด็กเยาวชนและประชาชนตระหนักเห็นความสำคัญของการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง

ประเภทความเสี่ยง	รหัสความเสี่ยง	ลำดับความเสี่ยง	กิจกรรมการควบคุมหรือการจัดการที่มีอยู่	การจัดการความเสี่ยง (ยอมรับ/หลีกเลี่ยง/ถ่ายโอน/ ลด ควบคุม)	ความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง ที่เหลืออยู่	วิธีการ/มาตรการจัดการ ความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบและ ระยะเวลา
○	01-001-04	3	1. กำชับให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านการศึกษา กำหนดมาตรฐานอาหารกลางวันให้เด็กได้รับสารอาหารที่ถูกต้องครบ 5 หมู่ 2. สนับสนุนบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการอาหารและโภชนาการที่เหมาะสมแก่เด็กแต่ละวัย 3. เน้นย้ำเจ้าหน้าที่ในเรื่องการประชาสัมพันธ์ ให้ผู้ปกครองและประชาชนเข้าใจและสนใจในการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง	ควบคุม	-	1. จัดทำคำสั่งมีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน 2. ทำบันทึกข้อความเสนอผู้บริหารเพื่อเข้าที่ประชุมประจำเดือน 3. จัดทำ สื่อสิ่งพิมพ์ แผนปฐวาระสาร เน้นประชาสัมพันธ์ แจกจ่ายให้แก่ผู้ปกครองและประชาชน	กองการศึกษา ตค.64-กย.65

**การตอบสนองความเสี่ยงและแผนบริหารจัดการความเสี่ยง
(ตัวอย่าง) เทศบาลตำบล..... อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565**

ยุทธศาสตร์ที่ 4พัฒนาเศรษฐกิจและอาชนะความยากจน
 โครงการ/กระบวนการ ฝึกอบรมอาชีพระยะสั้น(น้ายาล้างจาน/น้ายาซักผ้า/ยาสระผม/สบู่)
 วัตถุประสงค์/เป้าหมาย เพื่อส่งเสริมครัวเรือนได้มีการดำรงชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงลดรายจ่ายเพิ่มรายได้แก่ครอบครัว
 งบประมาณ 7,500.00บาท
 ตัวชี้วัดและเป้าหมาย ประชาชนร้อยละ50 ลดภาระค่าใช้จ่ายและมีรายได้เพิ่มขึ้นชาวบ้านรวมตัวกันทำกิจกรรมร่วมกันเสริมสร้างความสามัคคีในชุมชนลดค่าใช้จ่ายและมีรายได้เพิ่มขึ้น

ประเภท ความ เสี่ยง	รหัส ความเสี่ยง	ลำดับ ความเสี่ยง	กิจกรรมการควบคุมหรือการจัดการที่มีอยู่	การจัดการความเสี่ยง (ยอมรับ/หลีกเลี่ยง/ถ่าย โอน/ ลด ควบคุม)	ความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง ที่เหลืออยู่	วิธีการ/มาตรการจัดการ ความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ และระยะเวลา
○	01-001-04	3	1. กำชับให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านการศึกษา กำหนดมาตรฐานอาหารกลางวันให้เด็กได้รับ สารอาหารที่ถูกต้องครบ 5 หมู่ 2. สนับสนุนบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้รับการพัฒนา ศักยภาพด้านการจัดการอาหารและโภชนาการที่ เหมาะสมแก่เด็กแต่ละวัย 3. เน้นย้ำเจ้าหน้าที่ในเรื่องการประชาสัมพันธ์ ให้ ผู้ปกครองและประชาชนเข้าใจและสนใจในการมีส่วน ร่วมในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง	ควบคุม	-	1. จัดทำคำสั่งมีเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบและแบ่งหน้าที่ รับผิดชอบอย่างชัดเจน 2. ทำบันทึกข้อความเสนอ ผู้บริหารเพื่อเข้าที่ประชุม ประจำเดือน 3. จัดทำ สื่อสิ่งพิมพ์ แผ่นพับ วารสาร เน้นประชาสัมพันธ์ แจกจ่ายให้แก่ผู้ปกครองและ ประชาชน	กองการศึกษา ตค.64-กย.65

การตอบสนองความเสี่ยงและแผนบริหารจัดการความเสี่ยง
(ตัวอย่าง) เทศบาลตำบล..... อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565

ยุทธศาสตร์ที่	5พัฒนาการกีฬาสู่ความเป็นเลิศและส่งเสริมการท่องเที่ยว
โครงการ/กระบวนการ	แข่งขันกีฬานักเรียนเยาวชนและประชาชนทั่วไป
วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	เพื่อส่งเสริมและสร้างความสามัคคีของนักเรียน เยาวชนและประชาชนในตำบลได้แข่งขันกีฬาและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และมีสุขภาพแข็งแรง
งบประมาณ	120,000.00บาท
ตัวชี้วัดและเป้าหมาย	ร้อยละ 50 ของนักเรียน เยาวชนและประชาชนรู้จักแข่งขันกีฬาเป็นทีม นักกีฬามีระเบียบวินัย นักเรียน เยาวชนและประชาชนรู้จักเคารพกฎกติกาการแข่งขันกีฬามีความสามัคคี รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย

ประเภทความเสี่ยง	รหัสความเสี่ยง	ลำดับความเสี่ยง	กิจกรรมการควบคุมหรือการจัดการที่มีอยู่	การจัดการความเสี่ยง (ยอมรับ/หลีกเลี่ยง/ถ่ายโอน/ ลด ควบคุม)	ความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงที่เหลืออยู่	วิธีการ/มาตรการจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบและระยะเวลา
○	01-001-04	3	1. กำชับให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านการศึกษา กำหนดมาตรฐานอาหารกลางวันให้เด็กได้รับสารอาหารที่ถูกต้องครบ 5 หมู่ 2. สนับสนุนบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการอาหารและโภชนาการที่เหมาะสมแก่เด็กแต่ละวัย 3. เน้นย้ำเจ้าหน้าที่ในเรื่องการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและประชาชนเข้าใจและสนใจในการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง	ควบคุม	-	1. จัดทำคำสั่งมีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน 2. ทำบันทึกข้อความเสนอผู้บริหารเพื่อเข้าที่ประชุมประจำเดือน 3. จัดทำ สื่อสิ่งพิมพ์ แผ่นพับวารสาร เน้นประชาสัมพันธ์แจกจ่ายให้แก่ผู้ปกครองและประชาชน	กองการศึกษา ตค.64-กย.65

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงเทศบาล.....อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

รหัส ความเสี่ยง	กิจกรรม ที่พบความเสี่ยง	มาตรการ การบริหาร จัดการความเสี่ยง	เป้าหมาย/ผลสำเร็จของ มาตรการ การบริหาร จัดการความเสี่ยง	ปี พ.ศ.2565											ผู้ รับผิดชอบ	งบประมาณ
				ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
01-001-04	1. สนับสนุนค่าใช้จ่ายการบริหารสถานศึกษา (อาหารกลางวัน) สพฐ.	1. จัดทำคำสั่งมีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน 2. ทำบันทึกข้อความเสนอผู้บริหารเพื่อเข้าที่ประชุมประจำเดือน 3. จัดทำ สื่อสิ่งพิมพ์ แผ่นพับ วารสาร เน้นประชาสัมพันธ์แจกจ่ายให้แก่ผู้ปกครองและประชาชน	- อุดหนุนเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อจัดจ้างอาหารกลางวันแก่โรงเรียน สพฐ. ทั้ง 3 แห่งในตำบล - เด็กอนุบาลและประถมศึกษาปีที่ 1-6 ได้รับอาหารกลางวันที่ถูกต้องเหมาะสมตามหลักโภชนาการ	↔			↔			↔			↔		กองการศึกษา	2,304,000

(นางสาว.....)

ผู้อำนวยการกองการศึกษา

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงเทศบาลตำบล.....อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

รหัส ความเสี่ยง	กิจกรรม ที่พบความเสี่ยง	มาตรการ การบริหาร จัดการความเสี่ยง	เป้าหมาย/ผลสำเร็จของ มาตรการ การบริหาร จัดการความเสี่ยง	ปี พ.ศ.2565												ผู้ รับผิดชอบ	งบประมาณ
				ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		
01-001-04	2. รักษาน้ำ รักษาป่า รักษา แผ่นดิน	1. จัดทำคำสั่งมี เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ และแบ่งหน้าที่ รับผิดชอบอย่างชัดเจน 2. ทำบันทึกข้อความ เสนอผู้บริหารเพื่อเข้าที่ ประชุมประจำเดือน 3. จัดทำ สื่อสิ่งพิมพ์ แผ่นพับ วารสาร เน้น ประชาสัมพันธ์แจกจ่าย ให้แก่ผู้ปกครองและ ประชาชน	- จัดกิจกรรม/ปลูกต้นไม้เพิ่ม พื้นที่สีเขียวพื้นที่ป่าไม้ใน พื้นที่ตำบลรู้จักอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้และรักษา สิ่งแวดล้อม - เด็กเยาวชนและประชาชน ได้รับการส่งเสริมและปลูก จิตสำนึกทรงคุณรักษ์พื้นที่สี เขียวและช่วยกันดูแลรักษา ป่าไม้ให้คงความอุดม สมบูรณ์และอย่างยั่งยืน ต่อไป			←→										สำนักงาน ปลัด	5,000

(นางสาว.....)

หัวหน้าสำนักงานปลัด

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงเทศบาลตำบล.....อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

รหัส ความเสี่ยง	กิจกรรม ที่พบความเสี่ยง	มาตรการ การบริหาร จัดการความเสี่ยง	เป้าหมาย/ผลสำเร็จของ มาตรการ การบริหาร จัดการความเสี่ยง	ปี พ.ศ.2565											ผู้ รับผิดชอบ	งบประมาณ
				ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.		
01-001-04	3. ฝึกอบรมอาชีพ ระยะสั้น(น้ายาล้าง จาน/น้ายาซักผ้า/ยา สระผม/สบู่)	1. จัดทำคำสั่งมี เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ และแบ่งหน้าที่ รับผิดชอบอย่าง ชัดเจน 2. ทำบันทึกข้อความ เสนอผู้บริหารเพื่อเข้า ที่ประชุมประจำเดือน 3. จัดทำ สื่อสิ่งพิมพ์ แผ่นพับ วารสาร เน้น ประชาสัมพันธ์ แจกจ่ายให้แก่ ผู้ประกอบการและ ประชาชน	- จัดกิจกรรม/อบรมการ ปฏิบัติทำน้ายาล้างจาน น้ายาซักผ้า/ยาสระผม/ สบู่)จากพืชสมุนไพรให้แก่ ประชาชน - ประชาชนทุกครัวเรือน ได้มีการดำรงชีวิตตาม แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้แก่ ครอบครัว			←→									สำนักงาน ปลัด	5,000

(นางสาว.....)

หัวหน้าสำนักงานปลัด

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงเทศบาลตำบล.....อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

รหัส ความเสี่ยง	กิจกรรม ที่พบความเสี่ยง	มาตรการ การบริหาร จัดการความเสี่ยง	เป้าหมาย/ผลสำเร็จของ มาตรการ การบริหาร จัดการความเสี่ยง	ปี พ.ศ.2565											ผู้ รับผิดชอบ	งบประมาณ	
				ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.			ก.ย.
01-001-04	4. แข่งขันกีฬา นักเรียนเยาวชนและ ประชาชนทั่วไป	1. จัดทำคำสั่งมี เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ และแบ่งหน้าที่ รับผิดชอบอย่าง ชัดเจน 2. ทำบันทึกข้อความ เสนอผู้บริหารเพื่อเข้า ที่ประชุมประจำเดือน 3. จัดทำ สื่อสิ่งพิมพ์ แผ่นพับ วารสาร เน้น ประชาสัมพันธ์ แจกจ่ายให้แก่ ผู้ปกครองและ ประชาชน	- จัดกิจกรรม/แข่งขันกีฬา ประเภทต่างๆในตำบล ให้นักเรียนเยาวชนและ ประชาชนที่สนใจการออก กำลังกายด้วยการเล่นกีฬา - นักเรียนเยาวชนและ ประชาชนในตำบลมีความ สามัคคีมีส่วนร่วมในการ แข่งขันกีฬาและใช้เวลา ว่างให้เกิดประโยชน์มี สุขภาพแข็งแรงขึ้น							↔						กอง การศึกษา	30,000

(นางสาว.....)

ผู้อำนวยการกองการศึกษา

คำอธิบาย

แบบรายงานเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง

แบบ RM1	การระบุและประเมินความเสี่ยง
แบบ RM2	การตอบสนองความเสี่ยงและแผนบริหารจัดการความเสี่ยง
แบบ RM3	การรายงานและการติดตามผลการบริหารจัดการความเสี่ยง
แบบ RM4	การทบทวนแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

ลำดับ	หัวข้อ	คำอธิบาย
1	ยุทธศาสตร์	ระบุประเด็นยุทธศาสตร์ที่ปรากฏตามแผนการพัฒนา
2	โครงการ/กระบวนการ	ระบุโครงการ/กระบวนการ ตามแผนปฏิบัติงานประจำปี/ ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย
3	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	ระบุเป้าหมายวัตถุประสงค์ตามแผนปฏิบัติงานประจำปี/ตาม ภารกิจที่ได้รับมอบหมาย
4	งบประมาณ	ระบุจำนวนงบประมาณที่ได้รับจัดสรรตามแผนปฏิบัติงานประจำปี /ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย
5	ประเภทความเสี่ยง	ระบุอักษรย่อประเภทของความเสี่ยง S หมายถึง ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) O หมายถึง ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk) F หมายถึง ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) C หมายถึง ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย/ กฎระเบียบ (Compliance Risk) Fr หมายถึง ความเสี่ยงด้านการทุจริต (Fraud) Ot หมายถึง ความเสี่ยงด้านอื่น ๆ (Other Risk) เป็นต้น
6	รหัสความเสี่ยง	รหัส โดยรหัสที่ใช้จะอยู่ในรูปแบบ AA-BBB-FF AA : อ้างอิงตามลำดับยุทธศาสตร์ที่อยู่ในแผนปฏิบัติงานประจำปี/ ภารกิจที่ได้รับมอบหมาย BBB: อ้างอิงตามลำดับโครงการในแผนบริหารจัดการความเสี่ยง FF : สำนัก/กองที่รับผิดชอบโครงการ/ภารกิจ
7	ความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง	ระบุความเสี่ยงและสาเหตุของความเสี่ยง
8	โอกาส	ระบุความเป็นไปได้หรือความถี่ที่จะเกิดความเสี่ยง (ระดับ 1-5)

ลำดับ	หัวข้อ	คำอธิบาย
9	ผลกระทบ	ระบุผลกระทบต่อเป้าหมายกระบวนการปฏิบัติงาน (ระดับ 1-5)
10	ระดับความเสี่ยง	ผลการประเมินความเสี่ยง (ระดับความเสี่ยง = โอกาส (1-5) × ผลกระทบ (1-5)) ที่แสดงผลการประเมินระดับความเสี่ยง
11	ลำดับความเสี่ยง	การจัดลำดับความสำคัญความเสี่ยง โดยพิจารณาตามระดับความเสี่ยงตามคอลัมน์ (10) โดยแบ่งเขตสี (Zone) เป็นระดับ น้อยมาก-น้อยปานกลาง สูง สูงมาก ตามการจัดระดับความเสี่ยงตามเขตสี (Zone) ฟ้ำ-เขียว-เหลือง-ส้ม-แดง- ตามลำดับ
12	การจัดการความเสี่ยง (ยอมรับ/หลีกเลี่ยง/ถ่ายโอน/ ลด ควบคุม)	ระบุวิธีการที่จะจัดการความเสี่ยง
13	วิธีการ/มาตรการจัดการความเสี่ยง	ระบุรายละเอียดวิธีการ/มาตรการจัดการความเสี่ยง เพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงในปีงบประมาณหรือปีงบประมาณถัดไป
14	ผู้รับผิดชอบและระยะเวลา	ระบุหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการความเสี่ยง และระยะเวลาแล้วเสร็จ
15	ร้อยละความคืบหน้า	ระบุร้อยละความคืบหน้าจากวิธีการ/มาตรการจัดการความเสี่ยง
16	ผลการดำเนินการ และปัญหาอุปสรรค (ถ้ามี)	ระบุรายละเอียดผลการดำเนินการว่าได้ดำเนินการแล้วตามวิธีการ/มาตรการจัดการความเสี่ยงอย่างไร และระบุปัญหาอุปสรรค (ถ้ามี)
17	ความเสี่ยงที่เหลืออยู่	ระบุความเสี่ยงที่เหลืออยู่ (ที่ยังอยู่ในระดับที่ยอมรับไม่ได้) จากความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงที่มีอยู่เดิมในรอบปี เพื่อเตรียมการดำเนินการจัดการความเสี่ยงในรอบถัดไป
18	แนวทาง/มาตรการในปีถัดไป	ระบุแนวทาง/มาตรการในปีถัดไป โดยระบุเป็นวิธีการ ในการดำเนินการเพื่อเตรียมการดำเนินการจัดการความเสี่ยงในรอบถัดไป

ระดับความเสี่ยง	เขตสี (zone)	มาตรการในปัจจุบัน	มาตรการเพิ่มเติม
ระดับน้อยมาก	ฟ้า 	มาตรการในการจัดการความเสี่ยงในปัจจุบันอาจเพียงพอแล้วให้ติดตามการดำเนินการเป็นระยะ ๆ	ไม่จำเป็นต้องมีมาตรการจัดการความเสี่ยงเพิ่มเติมอีก หรืออาจมีได้หากไม่ใช่ทรัพยากรเพิ่มเติม หรือมีแผนงานอื่นรองรับอยู่แล้ว
ระดับน้อย	เขียว 	มาตรการในการจัดการความเสี่ยงในปัจจุบันอาจเพียงพอแล้วให้ติดตามการดำเนินการเป็นระยะ ๆ	ไม่จำเป็นต้องมีมาตรการจัดการความเสี่ยงเพิ่มเติมอีก หรืออาจมีได้หากไม่ใช่ทรัพยากรเพิ่มเติม หรือมีแผนงานอื่นรองรับอยู่แล้ว
ระดับปานกลาง	เหลือง 	ต้องเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่องและอาจเพิ่มความเข้มข้นในการดำเนินการตามมาตรการในปัจจุบัน	ไม่จำเป็นต้องมีมาตรการจัดการความเสี่ยงเพิ่มเติมอีก หรืออาจมีได้หากไม่ใช่ทรัพยากรเพิ่มเติมหรือมีแผนงานอื่นรองรับอยู่แล้ว
ระดับสูง	ส้ม 	ต้องเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่องและอาจเพิ่มความเข้มข้นในการดำเนินการตามมาตรการในปัจจุบัน	จำเป็นต้องมีการเพิ่มเติมมาตรการโดยหากมีข้อจำกัดในด้านทรัพยากรในการจัดการความเสี่ยง ให้มีความสำคัญในระดับรอง
ระดับสูงมาก	แดง 	ต้องเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่องและอาจเพิ่มความเข้มข้นในการดำเนินการตามมาตรการในปัจจุบัน	จำเป็นต้องมีการเพิ่มเติมมาตรการโดยหากมีข้อจำกัดในด้านทรัพยากรในการจัดการความเสี่ยง ให้มีความสำคัญในระดับที่สูงกว่า และผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการติดตามการดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง